

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 114

İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının, Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu Teklifi ve Adalet; Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonları Raporları (2/59)

T.B.M.M. Halkçı Parti
Grup Başkanlığı
Tarih : 9.4.1984
Sayı : 38

Ankara : 7.3.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hazırladığımız Hayvan Sağlık Zabıtası kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımızla arz ve rica ederiz.

Mahmut Akkılıç
İzmir Milletvekili

M. Şükrü Yüzbaşıoğlu
Afyon Milletvekili

Ertuğrul Gökğün
Aydın Milletvekili

Sabri Aras
Kars Milletvekili

Cahit Tutum
Balıkesir Milletvekili

Feridun Ş. Ögünç
İstanbul Milletvekili

Yılmaz Demir
Bilecik Milletvekili

Hüseyin Aydemir
İzmir Milletvekili

İsmet Turhangil
Manisa Milletvekili

Ercüment Konukman
İstanbul Milletvekili

Hikmet Bicentürk
İçel Milletvekili

Seyhmus Bahçeci
Diyarbakır Milletvekili

Kadir Narin
Diyarbakır Milletvekili

Nuri Üzel
Eskişehir Milletvekili

Cevdet Karşlı
Giresun Milletvekili

HAYVAN SAĞLIĞI ZABITASI KANUN TEKLİFİ GEREKÇESİ

Halen yürürlükte olan 1234 sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası hakkındaki kanun 3 Mayıs 1928 tarihinde çıkarılmıştır. Memlekette salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele ve Hayvan Sağlığını koruma çalışmalarını 55 yıldan beri bu kanun hükümlerine göre yürütülmektedir.

Salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadelede başta hastalık mahallerine konulan kordonların müddeti içinde muhafazası, diğer taraftan hayvan hareketlerinin gereği gibi kontrolü, hasta hayvanların tedavisi, koruyucu aşılama tedbirleri ve çalışmaları gelmektedir. Ayrıca menşei hayvanı olan maddelerin de halka sağlıklı olarak intikali için muayene ve kontrolü de aynı kanun gereğince veteriner teşkilatının görevleri arasındadır.

1234 sayılı Kanun çıkarıldığı tarihte Türkiye'de 23 milyon baş civarında büyük ve küçük baş hayvan mevcuttu. Demiryolları sınırlı, Karayolları ve motorlu vasıtalar çok azdı. Hayvan hareketleri Sürek Tali-matnamesiyle tayin edilen, güzergâhları takiben yürütülerek mahallerine sevk olunuyordu.

Veteriner Hekimliğinin gerektirdiği ilaç imal ve sanayii hiç yoktu. Hayvanî menşeli gıdaları imal eden tesisler sınırlı ve ilkelidi.

Başiboş şekilde köy ve sokak tavukçuluğu dışında tavuk yetiştiriciliği mevcut değildi.

Hayvansal ürünleri işleyen sanayi henüz kurulmamıştı.

Halbuki bugün Türkiye'de kanatlılar da dahil 134 667 207 baş ve adet hayvan bulunmaktadır. Nüfus 1928 yılındaki 13 milyondan 45 milyona yükselmiştir. Hayat standardı yükselmiş, halkın hayvan ve hayvansal ürünlere ihtiyacı artmış ve demiryollarının genişletilmesi, yurdun her tarafında karayollarının yapılması, motorlu vasıtaların artması memlekette geniş ölçüde ve bugünkü mevzuatla kontrolü mümkün olmayan bir hızda hayvan hareketini doğurmuştur. Aynı zamanda hastalık mahallerine konulan kordonların muhafazası, hayvan hastalıklarının ve insan sağlığı açısından hayvansal gıdaların sağlıklı üretilmelerini sağlaması da kanundaki çok az ve sembolik para cezaları ile bugün mümkün olamamaktadır. Diğer taraftan kurulmuş olan ilaç sanayii ve hayvan ürünlerini imal ve işleyen sanayinin doğurduğu problemleri gereği gibi takip ve kontrolunda eldeki kanun hükümleri yeterli olmamaktadır. Ayrıca 1234 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiğinden bu yana geçen 55 yıl içinde dünyada hayvan hastalıkları ile mücadele yöntemlerinin mikrobiyoloji, immünoloji, Parazitoloji ve Epidemiyoloji bölümlerinde çok önemli gelişmeler olmuştur. Bu gelişmelere paralel olarak salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile yapılan mücadele, usul ve kaidelerinde de sürekli gelişmeler olmaktadır. Ülkemizde de bu gelişmelere göre hastalıklarla mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi ve yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

İşte yukarıda özetle belirtilen sebepler dolayısı ile yeni bir Hayvan Sağlık Zabıtası Kanun Teklifinin hazırlanmasına şiddetle ihtiyaç duyulmuştur. Böylece, yeni hazırlanan H.S.Z.K. teklifi eldeki kanun ile yukarıda açıklanan hususların genel esprisi içerisinde hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Hayvan ve hayvanî menşeli ürünlerimizin üretim ve ihracatını geliştirmek için gerekli tedbirleri almak ve yurdumuz ekonomisinde önemli bir yeri bulunan hayvancılığımızın sağlığını yakinen etkileyen ve verimlerini azaltan bulaşıcı hayvan hastalıkları ile hayvanlardan insanlara bulaşabilen zoonoz hastalıklarla mücadele tasarısının amacını teşkil etmektedir.

Madde 2. — Hayvan sağlığı ve hayvan menşeli ürünlerin sağlık açısından kontrolü, yurt içi ve yurt dışı hayvan hareketlerinin düzenlenmesi, pazar, panayır ve borsa gibi ticaret amacı ile hayvan toplanan yerlerin niteliklerinin tespiti, her türlü hayvan menşeli ürünleri üreten ve imal eden mezbaha ve imalathanelerin, hazırlanacak bir tüzükte belirtmek suretiyle, teknik ve sağlık şartlarının tespiti hususunda her türlü tedbirleri almaya Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının yetkili kılınması bu madde kapsamına alınmıştır. 1953 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun ilgili hükümleri bu madde dışında tutulmuştur.

Madde 3. — Bu kanunda geçen hayvan, hayvan ürünleri, bulaşıcı hastalık, hastalıktan şüpheli, bulaşmadan şüpheli ve Hükümet Veteriner Hekimi deyimlerinin ayrı ayrı tanımları yapılarak, herhangi bir yanlış anlamaya neden bırakılmamıştır.

Madde 4. — Halen yürürlükte olan 1234 sayılı Hayvanların Sağlık Zabıtası Hakkındaki Kanunun 2 inci maddesinde sıralanan haber verilmesi ve mücadelesi mecburi bulaşıcı hastalıklardan bazılarının tehlikesi tamamen ortadan kalktığı için, bir kısmı çıkarılarak, bu gün için mücadelesi daha önemli olan hastalıklar dahil edilmiştir. Bu hastalıkların sayılarının azaltılması veya çoğaltılması için bu madde ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına yetki tanınmış bulunmaktadır.

Madde 5. — Yabancı ülkelerle yapılacak her nevi hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracı alıcı ülkelerin öne sürecekleri sağlık şartlarına uygun olmalarını ve hastaliksız hayvanların ihrac ve ithalatını sağlamak amacı ile, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca gümrük kapılarımızda birer tahaffuzhane (karantina ve muayene istasyonları) kurulması hükmü getirilmiştir.

Madde 6. — Bu maddede, yurda kara, su ve hava yolundan ithal olunacak hayvan ve ürünlerinin muayene esasları, Veteriner sağlık raporu ile yapılması zorunluluğu, ilk ve son muayenelerin yapılacağı yerler

açıklanarak ve sonuçta gerekli işlemlerin hangi esaslara göre yapılacağını belirtecek bir tüzük hazırlanması öngörülmüştür.

Madde 7. — Bu Kanunun 5 inci maddesinde tespit edilen gümrük kapılarına Veteriner Sağlık Raporuz getirilen hayvan ve ürünleri hakkında uygulanacak hükümler, bu tür hayvan veya ürünlerinde hastalık ve sağlığa zararlı durumlar görüldüğünde bunların öldürülmesi ve imha edilmesi, ayrıca sağlam olanlar için 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerinin uygulanması hükmü konulmuştur. Bu suretle memleketimize dışardan tehlikeli hayvan hastalıkları ile sağlığa zararlı gıda maddelerinin girişleri önlenmiştir.

Madde 8. — Herhangi bir salgın hayvan hastalığı baş gösterdiği yabancı ülkenin tamamından veya bir kısmından hayvan ve ürünlerinin yasaklanmasını kapsayan bu madde ile komşu ülkelerden muhtemel bulaşmalara karşı kesin tedbirler alınmıştır.

Madde 9. — Bu madde ile bir yerde hayvanlar arasında görülecek hastalıkların ve ölümle sonuçlanan vakaların ilgili mercilere haber verilme zorunluluğu getirilmiştir. Bu suretle mücadele için gerekli erken teşhis sağlanacak ve sağlık tedbirleri biran önce alınacaktır.

Madde 10. — Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlar arasında çıkan hastalıkla hazırlanacak tüzüğe göre mücadele edilmesi ve hastalık çıkışı ile alınan tedbirlerin mülki makamlara bildirilmesi hükmü getirilmiştir.

Madde 11. — Memleketimiz hayvan sağlığını özellikle ekzotik tipteki bulaşık ve salgın hastalıklara karşı korumak için komşularımızdaki durumların yakinen bilinmesine zaruret vardır. Bu takdirde tedbirlerin zamanında alınması ve erken hastalık teşhisinin yapılması sağlanabilecektir. Haberleşmeyi daha güvenilir ve en seri şekilde alabilmek için komşu İran, Irak ve Suriye Devletleri nezdindeki büyük elçiliklerimizde birer müşavir veteriner hekim görevlendirilmesi bu müşavirlerde aranacak yeteneklerle yapacakları işler yönetmelikte belirtileceği kayda bağlanmıştır.

Madde 12. — Bu maddede hastalık çıkışında alınacak genel tedbirlerle ilgili olarak, hastalığın çıkışında veteriner hekim gelinceye kadar mahalli idari makamlar, belediye ve ihtiyar heyetleri tarafından yapılacak işler belirtilmiştir.

Madde 13. — Görevli Veteriner Hekimin en çabuk vasıta ile hastalık yerine gitmesini hükme bağlayan bu madde aynı zamanda taşıt sahibi kamu kuruluşları ile özel kişilerin bu konuda Veteriner Hekime yardımcı olmaları mecburiyeti getirilmiştir. Böyle bir uygulama ile Veteriner Hekimin rahat ve verimli bir hizmet yapması sağlanmış olacaktır.

Madde 14. — Çıkan hastalıklara el koyma ve çevreye duyurma mücadelenin esasını teşkil etmektedir. Bu cümleden olmak üzere Veteriner Hekimin hastalık yerinde hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonu kurarak alınacak tüm tedbirlerin saptanması ve uygulanması, bu hususun idare amirleri ve muhtarlar tarafından halka, civar köy, bucak ve ilçelere; Valiler tarafından da komşu illere ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirilmesi görevi verilmiştir.

Madde 15. — Bu madde de, hastalık mahallerinde hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının alınan tedbirlerin uygulanmasında mülki amirlere yükümlülük getirilmiştir. Böylece mücadelede etkinlik sağlanmıştır.

Madde 16. — Hastalığın bulunduğu bulaşık yerlerden çevreye yayılmaması için duyarlı hayvanların ve bunlara ait eşya, malzeme ve yemlerin kordon altındaki yerlere giriş, çıkışları yasaklanmıştır.

Madde 17. — Teşhis için kullanılan biyolojik madde, aşı, serum ve ilaçlamaların bilim gereği kimler tarafından nasıl yapılacağı uygulamaların kolaylaştırılması ve alınacak aşılama ve serumlama ücretlerinin alınma ve dağıtımındaki esaslar bu maddede hükme bağlanmıştır.

Madde 18. — Bazı bulaşık hayvan hastalıklarında hasta veya hastalarla temasta bulunanların enfeksiyonun kaynağının ortadan kaldırılması amacıyla öldürülüp imha edilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle imha ve imhadan sonra da temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinin nasıl ve kimler tarafından yapılacağı bu işlemler sırasında hangi kuruluşların yardım etmekle yükümlü nakliyatının kontrolü etkinleştirilmiştir.

Madde 19. — Bulaşık hayvan hastalığı nedeniyle kordon altına alınan yerlerde her türlü hayvan hareketlerinin yasaklanmasını öngören bu madde ile hayvan nakliyatının kontrolü etkinleştirilmiştir.

Madde 20. — Bir bölgede hastalık salgın bir hal aldığı zaman o bölgedeki tüm iskele, istasyon, genel yollar, hayvan pazar, panayır ve borsalarının hastalığın tamamen sönüşüne kadar kapatılması bu maddede tespit edilmiştir.

Madde 21. — Bu madde ile ölen ve öldürülen hayvanların bir bulaşmaya sebep olmalarını önleyici tedbirler alınmıştır.

Madde 22. — Kordon altına alınan yerlerde hastalığın söndüğü anlaşıldıktan sonra kordonların kaldırılması için yapılacak işler ve duyuru şekli hükme bağlanmaktadır.

Madde 23. — Bulaşıcı hayvan hastalıklarında kullanılmak üzere koruyucu ve tedavi edici maddelerin yurt içinde ve dışında yapım ve satış koşullarının tespiti ve muayene ve denetlenmesi Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bırakılmıştır.

Madde 24. — Yapımına ve kullanılmasına ruhsat verilen aşı, serum, kimyasal ve biyolojik maddeler ile Veteriner Farmasötik ve tıbbi müstahzarlardan yararlı olmadıkları ve istenilen şart ve nitelikte hazırlanmadıkları tespit edilenlerin Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca ruhsatlarının geri alınarak yapım, kullanma ve satışlarının yasak edilmesi ve el konulması sağlanmıştır.

Madde 25. — Hastalıklarla mücadelede koruyucu aşılama ve ilaçlamalar öncelik arz etmektedir. Hastalıklardan doğacak ekonomik zararlar zamanında alınacak koruyucu tedbirlerle önlenilmektedir. Bu gerçeğin ışığı altında uygulamanın esasları bu maddede gösterilmiştir.

Madde 26. — Hayvan ve ürünlerinin nakil ve ticaretinin menşe şahadetnamesi ve Veteriner Sağlık Raporu ile yapılması mecburiyeti getirilmiş ve bu belgelerin nereden ve nasıl sağlanacağı açıklanmıştır.

Madde 27. — Bu madde ile 26 nci maddede zikredilen belgelerin kontrol ve aranması gerekirse el konulması için görevlilere yükümlülük getirilmiştir.

Madde 28. — Teklifin 27 inci maddesine göre el konulan hayvan ve hayvan ürünlerinden menşe şahadetnamesiz ve Veteriner Sağlık Raporuz olanlarının tabi olacakları hususlar hükme bağlanmış, hastalıklı ve sağlığa zararlı bulunanlar hakkında yapılacak işlemler için tüzük hazırlanması öngörülmüştür.

Madde 29. — Bu madde ile menşe şahadetnameleri ile Veteriner Sağlık raporlarının geçerlilik süreleri ve Veteriner Hekim tarafından yapılacak vizelerle uzatmalar tespit ve tayin olunmuştur.

Madde 30. — İl hayvan sağlığı zabıtası komisyonlarınca tespit edilen yerler dışında ve mesai saatleri haricinde yapılacak muayenelerde hayvan sahiplerinin muayeneyi yapacak Veteriner Hekimler için vasıta temini hükme bağlanmıştır.

Madde 31. — Sağlıklı hayvan satışlarının bir disiplin içerisinde yürütülmesini sağlamak, salgın hayvan hastalıklarının kontrolü açısından kaçınılmazdır. Bu maksatla gerek Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca kurulmuş hayvan park ve pazarlarında gerekse belediye ve borsalarca tesis edilmiş hayvan pazar ve panayırlarında alım ve satımların yapılması mecburiyeti konulmuştur. Aynı maddede hayvan pazarı bulunmayan köy ve benzeri yerlerde zati ihtiyaçlar için münferit hayvan alım ve satışları bu madde hükmü dışında tutulmuştur.

Madde 32. — Bu madde ile bölgesel olarak açılacak hayvan panayırlarının açılış ve süresi için 20 gün önceden Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığından izin alınması mecburiyeti konulmuştur.

Madde 33. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca bulaşık hastalık nedeniyle duyarlı hale girdiği ilan edilecek yerlerden hayvan toplama ve nakledilmesi mahallin en büyük mülkiye amirinin iznine bağlanmıştır.

Madde 34. — Yurt içinde her nevi hayvan hareketleri esaslarının bir tüzüğe bağlanması hükmü getirilmiştir.

Madde 35. — Hayvan üzerinde veya hayvanla çekilebilen vasıtalarla nakliyecilik yapanların belediyelerden Veteriner Sağlık Raporuna dayanan ruhsatname alımları ve altı ayda bir vize ettirmeleri için bu madde tanzim edilmiştir.

Madde 36. — Muhtemel bulaşmaları önlemek için hüküm süren bulaşıcı hastalığa duyarlı hayvanların her ne suretle olursa olsun hastalıklı mahallerden geçirilmemesi ilmi kurallara uygun bulunmaktadır. Zaruri durumlar karşısında, hayvanların bu yerlerden ancak özel tertibatlı nakil vasıtaları ile geçirilmelerine izin verilebilir. Bu madde ile hayvanların hastalıklı yerlerden geçmeleri yasaklanmıştır.

Madde 37. — Hayvan ve ürünlerinin nakliyatı ile uğraşanların kullandıkları nakil araçlarının temizlik ve dezenfeksiyonuna riayet etmeleri hükmü getirilmiştir.

Madde 38. — Bu madde ile, her türlü hayvan ve hayvan ürünleri bulundurulacak ve işleyecek yerlerin faaliyette bulunmaları izne bağlanmış olup tabi olacakları fenni şartların bir tüzükle belirlenmesi sağlanarak bu hususta 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümlerinin saklı kalması öngörülmüştür.

Madde 39. — Süt hayvancılığı işletmeleri bulunan gerçek ve tüzelkişilerin hayvanların sağlığını korumak, tedavilerini sağlamak için bu madde getirilmiştir.

Madde 40. — Veteriner hizmetlerinin kolaylıkla yerine getirilmesi, hastalık tehlikelerine maruz hayvanların sayılarının bilinmesi için Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanacak örneğe göre şehir, kasaba ve köylerde birer kayıt defteri tutulması bu madde ile sağlanmıştır.

Madde 41. — Bu maddede il özel idarelerinin, hazırlanacak tüzük hükümleri çerçevesinde, bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadelede katılmaları mecburî kılınmıştır.

Madde 42. — Belediyelerin önemli görevlerinden birisi de mezbaha ve belediye veteriner hizmetlerini yerine getirmektir. Bu maksatla bütçelerine veteriner hekim kadroları koymaları için bu madde ile yükümlülük getirilmiş ve kendi sınırları içerisinde yapılacak bulaşıcı hastalıklarla mücadelede katılmaları mecburî tutulmuştur.

Madde 43. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığında onbir üyeden oluşacak Veteriner Sağlık Şurasının teşekkül şekline ve yapacağı görevlere ait bir madde olarak düzenlenmiştir. Veteriner Sağlık Şurası üyelerinin nitelikleri belirtilmiş ve toplantı başına şura üyelerine Bakanlık Bütçesinden bir hakkı huzur verilmesi, için aynı maddeye bir açıklama getirilmiştir.

Madde 44. — Bir mahalde zuhur edecek bulaşıcı hastalıklara karşı alınacak idarî ve fenni tedbirleri tespit etmek üzere il, ilçe ve köylerde kurulacak hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının teşekkül tarzı ve komisyonun alacağı kararların hangi makamlarca onaylanacağı bu maddede izah edilmiştir.

Madde 45. — Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının sorumluluğunu gösterir maddedir.

Madde 46. — Bu madde ile İl Veteriner Müdürleri veya görevlendirecekleri hükümet veteriner hekimlerinin nereleri ve ne şekilde denetleyecekleri hükme bağlanmıştır.

Madde 47. — Kasaplık hayvanlarla etlerinin ve diğer hayvan ürünleri ile mamul ve müstahzarlarının muayeneleri cümlesinden olmak üzere bu maddede kasaplık hayvanların kesimlerinin yapılacağı yerler ve kesim şartları tespit edilmektedir.

Madde 48. — Mezbaha ve kombinalarda öngörülen, sosyal ve ekonomik açıdan olduğu kadar, insan sağlığı yönünden de büyük önem taşıyan sağlık hizmetlerinin yapılmasını ayrıca kanatlı ve tek tınaklı hayvan mezbahalarının kurulmasını sağlayan bir maddedir.

Madde 49. — Bu madde ile mezbahalarda kesilecek hayvanların ürünlerinin veya tam ve kısmî imhaya tabi tutularak getirilen etler sakatatın muayene ve kontrollerinin tüzük gereğince yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 50. — Hayvan Ürünleri işleyen kuruluşların üretim, imal ve hazırlanmasından piyasaya arzına kadar, hazırlanacak tüzüğe göre, veteriner hekime muayene ettirmelerini mecburî kılan bir madde olarak düzenlenmiştir.

Madde 51. — Sınırlarda sağlık zabıtası tedbirlerini öngören bu madde ile tasarının 7 nci ve 9 uncu maddelerine göre yabancı ülkelerden yurdumuza sokulan hastalıklı veya sağlığa zararlı olup da geri çevrilmesi mümkün olmayan hallerde hastalığın çeşidine göre yapılacak işlemler hükme bağlanmıştır.

Madde 52. — Yurt içinde alınacak sağlık zabıtası tedbirlerini belirleyen bu maddede, şap, sığır vebası, at vebası ve mavidiil hastalıklarının hayvan sağlığı ve üretimi açısından taşıdığı önem dikkate alınarak, bunlara karşı tüzükte gösterildiği şekilde uygulama yapılması sağlanmıştır.

Madde 53. — Kuduz hastalığına özel olarak yer verilen bu madde ile hastalık ve hastalıktan veya sırayetten şüpheli hayvanlar hakkında yapılacak işlemler ve alınacak tedbirler, sahihsiz ve başıboş kedi ve köpeklerle mücadelenin belediyeler ve köy muhtarlarıyla nasıl yapılacağı ve insan sağlığı yönünden çok tehlikeli olan bu hastalık ile yurt çapında ilgili Bakanlıklararası müsterek çalışma esaslarını düzenleyen bir tüzük hazırlanması hükme bağlanmıştır.

Madde 54. — Hayvanlardan insanlara bulaşarak vahim sonuçlar doğuran aynı zamanda hayvan yetiştirilmesinde ve üretimi etkileyerek verim düşüklüklerine neden olarak Ulusal ekonomimizde büyük zararlara yol açan zoonoz hastalıklarından tüberküloz, bruselloz ve ruam hastalıklarına karşı mücadele tasarısının en önemli hususunu teşkil etmektedir. Bu hastalığa yakalanan hayvanların tazminatlı olarak kestirilmesi, öldürülmesi veya imha edilmesi bu madde ile tespit edilmiştir.

Madde 55. — Hastalık bölgesine her nevi hayvanlar ile et, saman, deri, boynuz, kıl, yün, tiftik ve buna benzer yaş ve kuru bütün hayvan ürünlerinin ve gübresinin bölge dışına çıkarılmasını ve karantina tedbirleri kaldırılıncaya kadar duyarlı hayvanların sokulmasını yasaklayan maddedir.

Madde 56. — Bu madde hastalık bölgesindeki hayvanların aşılınması ve ilaçlanmasını kapsamakla beraber hayvan sahipleri için hayvanlarını aşılatmak ve ilaçlamak mecburiyeti getirmektedir.

Madde 57. — Teklifin 4 üncü maddesinde sayılan haber verilmesi ve mücadelesi devletçe mecburî bulunan bulaşıcı hastalıkları ile yurt içinde ve sınırlarda yapılacak mücadele yöntemleri hazırlanacak tüzüğe bırakılmıştır.

Madde 58. — Teklifin ilgili hükümlerine göre sığır vebası, ruam, at vebası sığırların tüberkülozu hastalıklarından dolayı öldürülen ve kestirilerek imha edilen hayvanların sahiplerine Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesinden ödenmesi gereken tazminatın miktarları bu maddede gösterilmiştir. Bu hastalıklar dışında hastalıktan veya bulaşmadan şüpheli buldukları için öldürülen fakat otopsielerinde veya laboratuvar muayenelerinde özel belirti ve amilleri tespit edilemeyenlerle haber verilmesi zorunlu olan hastalıklardan birine karşı koruma amacı ile yapılan aşılama ve ilaçlamalar yüzünden öldükleri otopsi ve laboratuvar muayeneleri sonucu tespit edilen hayvanların sahiplerine takdir edilen kıymetlerin tamamı üzerinden tazminat ödenmesi de bu madde ile sağlanmış bulunmaktadır.

Madde 59. — Resmî Kurumlarla belediyelere ait veya hastalıklı oldukları halde ilgili mercilere haber verilmemiş veya hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış hayvanlarla menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporsuz sevk olunan ilan edildiği halde aşılanıp ilaçlanmayan hayvanlar için tazminat verilmeyeceği bu madde kapsamına alınmıştır.

Madde 60. — Tazminatlı olarak kestirilecek ve öldürülüp imha edilecek hayvanlar için ödenecek tazminata esas olmak üzere hayvanların kıymet takdirini yapacak komisyonun teşekkül tarzı ve tazminat mabatalarının nasıl düzenleneceğine dair hususları düzenleyen maddedir.

Madde 61. — Bu Kanunun 5 ve 7 nci maddelerinde belirtilen hükümlere aykırı hareket edenlerin hapis ve ağır para cezası ile cezalandırılmaları için bu madde düzenlenmiştir. Bu suretle, gümrük kapılarından başka yerlerden hayvan ve ürünlerini ithal ve ihraç edenler, karantinaya alınmış ve ithal, ihraç veya transit işlemleri için muayene yerlerine getirilerek el konulmuş hayvan ve ürünlerini kaçıranlar için ceza müeyyideleri getirilmiştir.

Madde 62. — Hastaliksız bölgelerden sağlıklı hayvan ve hayvan ürünlerinin bir yerden başka bir yere taşınmaları sırasında menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporu alınması, hastalıkların yayılması ve insan sağlığının korunması açısından önemli bir tedbir olarak düşünülmüştür. Bu belgeleri almadan veya bu belgeleri sahte olarak düzenleyenler, yetkililer tarafından yazılan rakam ve belgeleri tahrif edenler hakkında caydırıcı ve yanlış yollara sapmalarını önlemek maksadıyla para cezası ve ağır hapis cezaları konulmuştur.

Madde 63. — Nakliyatla gerekli olan menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporları muhteviyatına aykırı sevkiyat yapanlar için hapis ve ağır para cezalarını öngören bir maddedir.

Madde 64. — Bu madde ile kordon altına alınan bölgelerden karantina tedbirleri kaldırılıp hastalık söndürülünceye kadar hastalığın yayılma ve bulaşmasına neden olacak her türlü hayvan ve hayvan ürünleri ile, eşya ve malzemenin kordon dışına çıkarılmasına, satılmasına tecrit ve muhafaza altına alınan yerlerden başka mahallere götürülmesini, imha edilen ve sömülenlerin toprak altından çıkarılmasını yasaklayan hükümlere uymayanlar için hapis ve ağır para cezaları hükme bağlanmıştır.

Madde 65. — Hastalıklı hayvanların pazar, panayır, borsa, mezbaha ve kesim yerlerine getirilmesine ve bu Kanunun 31 inci maddesine aykırı hareketlerde bulunanlara mani olmak için ceza hükümlerini kapsayan bu madde kaçak et satışlarını da önleyerek sağlıklı et ve diğer hayvan ürünlerinin halkımızın tüketimine arzını sağlamaktadır.

Madde 66. — Bulaşıcı hayvan hastalığı nedeniyle kordon altına alınan bölgeleri belli etmek için konulacak işaret, levha ve diğer ilan vasıtalarına zarar verenler ile yerlerini değiştirenlere hapis ve ağır para cezaları konularak bu konuda alınan tedbirlerin daha etkili biçimde uygulanması öngörülmüştür.

Madde 67. — Bu maddede 9 ve 13 üncü maddelerde yazılı mecburiyet ve yasaklara riayet etmeyenlere uygulanacak ceza müeyyidesi hükümleni getirilmiştir.

Madde 68. — Hayvan üzerinde ve hayvanla çekilen vasıtalarla nakliyecilik yapanların hayvanları için alacakları raporları her altı ayda bir vize ettirmeyenler ayrıca 36, 37, 38 ve 39 uncu maddeler ile 44 ve 46 ncı maddelerde getirilen yükümlülük ve yasaklara uymayanlar hakkında ağır para cezası getirilmekle beraber insan sağlığı açısından çok tehlikeli olan kuduz hastalığına karşı alınan tedbirler nedeniyle köpek ve kedilerini muhafaza altına almayanlara da aynı cezanın uygulanması kaydı getirilmiş ve ayrıca 46 ncı maddeye göre yapılan denetimlerde tüzükteki şartlara uymadığı tespit edilen yerlerin belirtilen şartlara uygun hale getirilmeye kadar kapatılması hükümleri konulmuştur.

Madde 69. — Bu Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan bulaşıcı hastalıklara karşı hayvanlarını aşılattırmayan veya ilaçlatmayan hayvan sahipleri için ceza müeyyideleri konularak mücadelenin daha verimli ve hizmetlerin daha rahat bir şekilde yapılması kolaylığı getirilmiştir.

Madde 70. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığundan ruhsat almadan ilaç imal, ihisar ve ithal edenler ile bunları satanlar, araştırma teşhis ve aşı üretimi amacı ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığından izin almadan canlı veya zayıflatılmış mikrop, mikroorganizmalar ve benzeri maddeleri yurda sokanlar hakkında verilecek cezalar bu maddede hükme bağlanmıştır.

Madde 71. — Bu madde ile bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı hayvan sağlığını korumak üzere kullanılan aşı, serum, biyolojik madde, farmasötik ve tıbbi müstahzarların kontrolleri sırasında verilen ruhsatlarda belirtilen niteliklere uymadığı tespit edildiği takdirde müsebbiblerinin cezalandırılması ve bu maddelere el konularak imha edilmeleri hususunda cezalar getirilmiştir.

Madde 72. — Hayvan ve insan sağlığını korumada en önemli noktalardan birisi de mezbaha dışında kaçak et kesimlerinin önlenmesidir. Bu amaçla mezbaha ve hayvan kesim yerlerinden başka yerlerde hayvan kesen ve kestirenler ile tüzükte belirtilen yaş ve randımanından aşağı hayvan kesenler, bu suretle kesilmiş hayvanlara alit etleri satanlara hapis ve ağır para cezaları bu madde ile hükme bağlanmıştır.

Madde 73. — İthal ve ihracata mahsus yerlerde, bu Kanunun 4 üncü maddesinde zikredilmeyen hayvan hastalıklarından birisinin tespiti halinde yabancı devletlerle yapılmış olan anlaşma hükümlerinin uygulanmasına dair maddedir.

Madde 74. — Öngörülen tüzüğün bu Kanunun yayım tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılmasını temin amacıyla hazırlanmıştır.

Madde 75. — Bu maddede yürürlükten kaldırılan kanunlar gösterilmiştir.

Madde 76. — Yürürlük maddesidir.

Madde 77. — Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 22/59

Karar No. : 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının, Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanun Teklifi» ilgili Bakanlıklar temsilcileri, (Türk Veteriner Hekimleri Birliği'nden bir temsilci, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden bir öğretim üyesi ve teklif sahibinin de katıldığı toplantı da Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve maddelere ilişkin olarak yapılan kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Teklifin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
2. Teklifin 2 nci maddesinin (e) bendinin sonunda bulunan «özellikle» kelimesi «özellikleri» şeklinde düzeltilmiştir.
3. Teklifin 3 üncü maddesi aynen benimsenmiştir.
4. Teklifin 4 üncü maddesinin başlığı «Haber verilmesi ve mücadelesi mecburi hastalıklar olarak değiştirilmiş ve maddeye 20 nci bent olarak «Arılar ve su ürünlerindeki salgın nitelikteki infeksiyonlar» ibaresi eklenmiştir.
5. Teklifin 5 inci ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.
6. Teklifin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle karantina sonunda sağlam bulunan hayvanlar ile sağlıklı oldukları anlaşılan hayvan ürünlerinin 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Taklihinin Dair Kanuna göre bir sakıncası yoksa sahibine iade edileceği belirtilmiştir.
7. Teklifin 8, 9 ve 10 uncu maddeleri aynen benimsenmiştir.
8. Teklifin 11 inci maddesinin birinci fıkrasındaki «Elçiliklere, Dış Temsilcilikler, ikinci fıkrada sayılan ülkelere Lübnan ve gerektiğinde diğer komşu ülkeler de ilave edilmiştir.
9. Teklifin 12 nci maddesindeki «9» rakamından sonra ve «10» kelimeleri ilave edilerek Silahlı Kuvvetler de madde kapsamına alınmıştır.
10. Teklifin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
11. Teklifin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki «Tebliğ» kelimesinden sonra gelen «olmakla» kelimesi «edilmekle» şeklinde düzeltilmiştir.
12. Teklifin 15, 16 ncı maddeleri aynen benimsenmiştir.
13. Teklifin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki «Hayvan Sağlığı Memurları» ibaresinden sonra «ve Veteriner Sağlık Teknisyenleri» ibaresi eklenmiştir.
14. Teklifin 18 inci maddesinin kenar başlığındaki «temizlik» kelimesinden sonra «ve» kelimesi ilave edilmiş maddenin birinci fıkrasındaki «Bayındırlık kuruluşları» kelimelerinden sonra «ile Belediyeler» kelimeleri eklenmiştir.
15. Teklifin 19, 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.
16. Teklifin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki «ihtiyaçlara mahsus» kelimelerinden sonra «ve mahallî pazarlara götürülen» ibaresi ilave edilmiştir.
17. Teklifin 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 ve 36 ncı maddeleri aynen benimsenmiştir.
18. Teklifin 37 nci maddesi daha açık bir şekilde yeniden düzenlenmiştir.
19. Teklifin 38 inci maddesindeki yazım hataları düzeltilmiştir.
20. Teklifin 39, 40 ve 41 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.
21. Teklifin 42 nci maddesinde yapılan değişiklikle Veteriner Hekimlerin atanması, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığından alınarak Belediyelere bırakılmıştır.
22. Teklifin 43 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan ilaveler ile Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Ankara Veteriner Fakültesinden birer temsilci de Veteriner Sağlık Şurasının tabii üyeleri arasına dahil edilmiş ve Şuranın kararlarını mevcudun salt çoğunluğu ile vereceği belirtilmiştir.

23. Teklifin 44 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına yapılan ilave ile Bölge Veteriner Odası Temsilcisi de İl Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonuna üye ya pılmıştır.

24. Teklifin 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 ve 60 ıncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

25. Teklifin 61 inci maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında bulunan «ve» bağlaçları «veya» şeklinde düzeltilmiş, hapis cezasının aşağı haddi bir yıla çıkarılmış, para cezası artırılmak, aşağı ve yukarı hadleri gösterilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

26. Teklifin 62 nci maddesinin 1 inci fıkrasındaki «ve» bağlaçları «veya» olarak yazılmış, 1 inci ve 2 nci fıkralardaki «ağır hapis» cezaları «hapis» şeklinde düzeltilmiştir.

27. Teklifin 63 üncü maddesindeki para cezası «otuzbin liradan üçyüzbinliraya kadar» olarak yeniden tespit edilmiştir.

28. Teklifin 64 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında bulunan «hayvan ürünlerinin tecrit» kelimelerinden sonra gelen «ve» bağlacı «veya» olarak düzeltilmiş, para cezası ise artırılarak aşağı ve yukarı hadleri belirtilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

29. Teklifin 65 inci maddesindeki para cezası «on bin liradan elli bin liraya kadar» olarak belirlenmiştir.

30. Teklifin 66 nci maddesindeki para cezasının aşağı haddi «beş bin lira» olarak tespit edilmiştir.

31. Teklifin 67 nci maddesinin 1 inci maddesindeki hapis ve para cezaları aşağı ve yukarı hadleri belirtmek suretiyle düzenlenmiş, 2 nci fıkradaki «sahipleri» kelimesi «sürücüleri» şeklinde düzeltilmiş, görevli memurlara verilecek hapis ve para cezalarının miktarları sürücülere verilen cezadan ayrı olarak artırılmak suretiyle yeniden tespit edilmiştir.

Maddeye eklenen 3 üncü bir fıkra ile 10 uncu madde hükümlerine uymayanlara da müeyyide getirilmiştir.

32. Teklifin 68 inci maddesindeki para cezasının aşağı haddi aynen benimsenmiş, yukarı haddi ise «elli bin lira» olarak belirlenmiştir.

33. Teklifin 69 uncu maddesinin 1 inci fıkrasındaki para cezası «yirmi bin liradan elli bin liraya kadar» şeklinde tespit edilmiştir.

34. Teklifin 70 nci maddesindeki «ihzar» ve «tehis» kelimelerinden sonra gelen «ve» bağlaçları «veya» olarak düzeltilmiş, hapis cezasının aşağı haddi tespit edilmiş, para cezasının ise aşağı haddi artırılarak ve yukarı had tespit edilerek yeniden düzenlenmiştir.

35. Teklifin 71 inci maddesindeki «bunlara sebep olanlar» ibaresi kaldırılarak yerine «bunları imal edenler, bilerek satanlar ve bunların mesul müdürleri» ibaresi konulmuş, «ağır hapis» cezası «hapis» şeklinde düzeltilmiş, para cezasının ise aşağı ve yukarı hadleri artırılmıştır.

36. Teklifin 72 nci maddesindeki «İstisnalar dışın da» kelimelerinden sonra «kombina» kelimesi, «başka yerlerde» kelimelerinden sonra «ticari amaçla» kelimeleri ilave edilmiştir.

37. Teklifin 73 üncü maddesi aynen benimsenmiştir.

38. Teklifin 74 üncü maddesinin 2 nci fıkrası Ana yasanın 115 inci maddesinin 2 nci fıkrası karşısında gereksiz görülerek madde metninden çıkarılmıştır.

39. Teklifin 75 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

40. Teklife 75 inci maddeden sonra bir geçici madde eklenerek bu Kanun uyarınca çıkarılacak Tüzük yürürlüğe girinceye kadar uygulanacak mevzuat belirtilmiştir.

41. Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 76 ve 77 nci maddeleri aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Tarım Orman ve Köy İşleri Komisyonu na sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Başkanvekil
Ahmet İlhani Kösem
Malatya

Sözcü
Mustafa Uğur Ener
Kütahya

Kâtip
İbrahim Aydoğan
İçel

Üye
Coşkun Bayram
Adana

Üye
İbrahim Taşdemir
Ağrı

Üye
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Üye
Sabahattin Eryurt
Erzurum

Üye
Mehmet Sait Erol
Hakkâri

Üye
Mehmet Onur
Kahramanmaraş

Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Salih Alcan
Tekirdağ

Üye
Mehmet Topaç
Uşak
İmzada bulunamadı.

Üye
Mehmet Bağçeci
Yozgat

Üye
Salahattin Taflıoğlu
Yozgat

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Tarım, Orman ve Köy İşleri
Komisyonu
Esas No. : 2/59
Karar No. : 7

12.7.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz 23.5.1984 tarihinde toplanarak, İzmir Milletvekili Mahmut AKKILIÇ ve 15 arkadaşının «Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanun Teklifi»ni Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı ile Türk Veteriner Hekimleri Birliği temsilcileri ve Veteriner Fakültesinden bir öğretim üyesinin iştirakiyle inceleyip görüşmüştür.

Kanun Teklifinin tümü kabul edildikten sonra maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve maddelerle ilgili yapılan kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla açıklanmıştır.

1. Teklifin 1inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
2. Teklifin 2 nci maddesinin son fıkrası yürütme maddesinde yer aldığından maddeden çıkartılmıştır.
3. Teklifin 3 üncü maddesi (f) bendindeki «Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü» ibaresi Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bünyesinde Bakanlar Kurulunca çıkarılan 8.6.1984 tarih ve 212 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen Korumaya ve Kontrol Genel Müdürlüğü ibaresi konulmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.
4. 4 üncü maddeye 20 nci bent olarak «Arılar ve Su Ürünlerindeki salgın nitelikteki enfeksiyonlar» ibaresi ilave edilmiş ve son paragraftaki «Veteriner Sağlık Şurası» ibaresi de «Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu» olarak yeniden düzenlenmiştir.
5. Teklifin 5 inci maddesi redaksiyona tabi tutulmuştur.
6. Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.
7. Teklifin 7 nci maddesi Adalet Komisyonunca yapılan değişik şekliyle Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.
8. Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
9. Teklifin 9 uncu maddesindeki «Hayvan Sağlık Memuru» ibaresi «Veteriner Sağlık Teknisyeni» («Hayvan Sağlık Memuru») olarak yeniden düzenlenmiştir.
10. Teklifin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

11. Teklifin 11 inci maddesindeki «Elçiliklere» ibaresi «Dış temsilcilikler» olarak değiştirilmiş ve ikinci paragrafındaki «İran, Irak ve Suriye Hükümetleri» ibaresi «İran, Irak, Suriye, Lübnan ve gerektiği takdirde diğer ülkeler» ibaresi kullanılmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

12. Teklifin 12 nci maddesi redaksiyona tabi tutulmuştur.

13. Teklifin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

14. Teklifin 14 üncü maddesi ikinci fıkrasındaki «Tebliğ olmakla» ibaresi «Tebliğ edilmekle» şeklinde değiştirilerek madde redaksiyona tabi tutulmuştur.

15. Teklifin 15 inci maddesi aynen benimsenmiştir.

16. Teklifin 16 ncı maddesi aynen benimsenmiştir.

17. Teklifin 17 nci maddesinde yer alan «Hayvan Sağlık Memurları» ibaresi «Veteriner Sağlık Teknisyeni» (Hayvan Sağlık Memuru) «Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü» ibaresi de «Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü» olarak değiştirilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

18. Teklifin 18 inci maddesinde yer alan «Yol Su, Elektrik, Toprak su» ibaresi yerine Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bünyesinde Bakanlar Kurulunun çıkarmış olduğu 8.6.1984 tarih ve 212 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen «Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü» ibaresi konmak suretiyle madde buna göre yeniden düzenlenmiştir.

19. Teklifin 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

20. Teklifin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

21. Teklifin 21 inci maddesindeki «mezarlıkları» kelimesi çıkarılarak yerine «gömülme mahalleri göstermeye» ibaresi konulmak suretiyle, Komisyonumuzca madde buna göre yeniden düzenlenmiştir.

22. Teklifin 22 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

23. Teklifin 23 üncü maddesine üçüncü fıkra olarak «Hayvan tedavisinde kullanılan her türlü ilaç eczanelerde satılabilir» ve 4 üncü fıkra olarak; «Maç, aşı ve serumu serbest veteriner hekimlerde iş yerlerinde bulundurulabilir ve satılabilirler» eklenmek suretiyle madde Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiştir.

24. Teklifin 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

25. Teklifin 25 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki «Veteriner Sağlık Şurası» ibaresi kaldırılarak yerine «Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu» ibaresi konmak suretiyle madde Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiştir.

26. Teklifin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki «Kişisel ihtiyaçlara mahsus» kelimelerinden sonra «veya mahalli pazarlara götürülen» ibaresi getirilmek suretiyle, madde Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiştir.

27. Teklifin 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 ve 36 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

28. Teklifin 37 nci maddesi «ve» ibaresi eklenerek, 38 inci maddesinin birinci satırındaki «ve» «veya», «ürünleri» «ürünlerini», «bulundurulacak» «bulunduracak» şeklinde düzeltilmiştir.

29. Teklifin 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki «nitelikleri» kelimesinden sonra «ve kapasiteleri» ibaresi konularak madde yeniden düzenlenmiştir.

30. Teklifin 40, 41, 42 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

31. Teklifin 43 üncü maddesinin başlığı değiştirilmiş ve 3 üncü satırındaki «görüş bildirmeye», ibaresinden sonra «gerektiğinde» kelimesi ilave edilmiş 4 üncü satırdaki «adli sorunlarda» ibaresinden sonra «gerektiğinde görüşünü belirtmeye cümlesi çıkartılarak», «ve» kelimesi getirilmiştir.

7 nci satırdaki «karar almaya» ibaresi çıkarılmış, 8 inci satırdaki «karara bağlamaya» ibaresi yerine «görüş belirtmeye» ibaresi getirilmiş, 9 uncu satırdaki üye adedi «11» den «10» a indirilmiştir.

10 uncu satırdaki «Veteriner Sağlık Şurası» yerine «Hayvan Sağlığı Zabıtası Danışma Kurulu» «Veteriner Sağlık Şurası» yerine «Bu kurula» ibaresi konulmuş ve birinci paragrafın sonuna «Kurul, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının göstereceği lüzum üzerine toplanır.» cümlesi ilave edilmiş Teklifin 2 nci paragrafı maddeden çıkarılmış, 3 üncü paragraftaki «Veteriner Sağlık Şurası» ibaresi «Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu» olarak değiştirilmiş toplantı başına (75) olan göstergede (100) olarak artırılmış ve mad-

denin sonuna, «ayrıca kurul üyelerinin yollukları 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre adı geçen Bakanlık bütçesinden ödenir» denilmek suretiyle madde bu şekilde yeniden düzenlenmiştir.

32. Teklifin 44 üncü maddesinin ikinci paragrafındaki «ilçe Ziraat Yüksek Mühendisi» ibaresine «veya Ziraat Mühendisinin» ibaresi eklenmiştir.

33. Teklifin 45 ve 46 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

34. Teklifin 47 nci maddesi Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiştir.

35. Teklifin 48 inci maddesindeki «mezbağa ve et kombinalarının» ibaresinden sonra «ve kesim yerlerinin» ibaresi eklenmiştir.

36. Teklifin 49, 50 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

37. Teklifin 51 inci maddesi redaksiyona tabi tutulmuştur.

38. Teklifin 52 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

39. Teklifin 53 üncü maddesi redaksiyona tabi tutulmuştur.

40. Teklifin 54, 55, 56, 57, 58, 59 60 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

41. Teklifin 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72 nci maddeleri Adalet Komisyonunca yapılan değişik şekilde Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

42. Teklifin 73 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

43. Teklifin 74 üncü maddesindeki «Tüzük Resmî Gazetede Yayımlanır» ibaresi maddeden çıkartılmıştır.

44. Teklifin 75 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

45. Teklifle Adalet Komisyonunca getirilen geçici madde Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

46. Teklifin 76 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

47. Teklifin 77 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Ahmet Altınbaş
Muğla

Başkanvekili
Ledin Barlas
Adana

Sözcü
Sabri Aras
Kars

Üye
Abdullah Cengiz Dağyar
Antalya

Üye
Davut Abacıgil
Balıkesir

Üye
Yılmaz Demir
Bilecik

Üye
M. Ali Doğuşlu
Bingöl

Üye
Kadir Narin
Diyarbakır

Üye
Muhittin Yıldırım
Edirne

Üye
Feyzullah Yıldırım
Gaziantep

Üye
Hikmet Bicentürk
İçel

Üye
Yılmaz İhsan Hastürk
İstanbul

17 nci maddeye muhalifim
şerhim eklidir.

Üye
Mahmut Akkılıç
İzmir

Üye
Gülami Erdoğan
Samsun

Üye
Selim Koçaker
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

17 nci maddede yer alan kamu görevlilerinin hizmetlerinden dolayı «aşı parası» adı altında hizmet götürdükleri vatandaştan para almaları Devletin otoritesini zedelediği gibi, hayvan sahiplerinin aşı yaptırma fikrinde olumsuz bir havaya bürünmelerine sebep olmaktadır. Devlet memuruna ödenecek para ve fazla mesai yasalarıyla belirlenmiştir. Bu bir ayrıcalık ve yanlış uygulamadır. Bu konuda muhalifim.

Yılmaz Hastürk
İstanbul Milletvekili

İZMİR MİLLETVEKİLİ MAHMUT AKKILIÇ VE 14 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu Teklifi

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Hastalıklar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, hayvanlardan ve hayvan ürünlerinden insan ve hayvanlara geçebilen hastalıkların zararlarından korunulmasını, sağlık ve ülke ekonomisi yönünden önemli olan bulaşıcı hayvan hastalıklarının yok edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun :

- a) Ülkemiz hayvanlarının sağlığını korumaya,
- b) Bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve bu hususta her türlü tedbirleri almaya,
- c) Ülke içindeki hayvan hareketlerini, hayvansal ürünlerin sevkine, hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracını sağlık açısından düzenlemeye ve muayeneye,
- d) Hayvan pazarı, panayır ve borsalarını, hayvan barındıran yerleri muayene, denetleme ve bu yerlerin niteliklerini tespiti,
- e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere hayvansal kökenli insan ve hayvan besin maddeleri ile sanayi ve ticarete kullanılan her türlü hayvansal ürünleri üreten, imal ve ihzar eden veya hayvansal ürünleri hammadde olarak kullanan fabrika, imalathane, mezbaha, hayvan kesim yeri, soğuk muhafaza depoları ve benzeri yerleri hazırlanacak esaslar çerçevesinde, muayene, denetim ve bunların özellikleri ve şartlarının tespitine,

Dair hükümleri kapsar.

Yukarıdaki bentlerde belirtilen işler Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca yapılır.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda geçen deyimler :

- a) Hayvan; gıda, ticaret, sanayi, hizmet, süs, sirk, sergi ve deney için kendilerinden veya ürünlerinden yararlanılan karada ve suda yaşayan her çeşit hayvanı,
- b) Hayvan ürünleri; insan ve hayvan besini veya sanayi maddesi olarak kullanılan bütün hayvan ürünleri ile bunların müstahzar veya mamullerini,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Hayvan Sağlığı ve Zazıtası Kanunu Teklifi

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Hastalıklar

Amaç

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2: — Bu Kanun :

- a) Ülkemiz hayvanlarının sağlığını korumaya,
- b) Bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve bu hususta her türlü tedbirleri almaya,
- c) Ülke içindeki hayvan hareketlerini, hayvansal ürünlerin sevkine hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracını sağlık açısından düzenlemeye ve muayene,
- d) Hayvan pazarı, panayır ve borsalarını, hayvan barındıran yerleri muayene, denetleme ve bu yerlerin niteliklerini tespiti,
- e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere hayvansal kökenli insan ve hayvan besin maddeleri ile sanayi ve ticarete kullanılan her türlü hayvansal ürünleri üreten, imal ve ihzar eden veya hayvansal ürünleri hammadde olarak kullanan fabrika, imalathane, mezbaha, hayvan kesim yeri, soğuk muhafaza depoları ve benzeri yerleri hazırlanacak esaslar çerçevesinde, muayene, denetim ve bunların özellikleri ve şartlarının tespitine,

Dair hükümleri kapsar.

Yukarıdaki bentlerde belirtilen işler Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca yapılır.

Tanımlar

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TARIM, ORMAN VE KÖY İŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Hayvan Sağlığı ve Zazıtası Kanunu Teklifi

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Hastalıklar

Amaç

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun:

- a) Ülkemiz hayvanlarının sağlığını korumaya,
- b) Bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve bu hususta her türlü tedbirleri almaya,
- c) Ülke içindeki hayvan hareketlerini, hayvansal ürünlerin sevkini hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracını sağlık açısından düzenlemeye ve muayene,
- d) Hayvan pazarı, panayır ve borsalarını, hayvan barındıran yerleri muayene, denetleme ve bu yerlerin niteliklerini tespiti,
- e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere hayvansal kökenli insan ve hayvan besin maddeleri ile sanayi ve ticarete kullanılan her türlü hayvansal ürünleri üreten, imal ve ihzar eden veya hayvansal ürünleri hammadde olarak kullanan fabrika, imalathane, mezbaha, hayvan kesim yeri, soğuk muhafaza depoları ve benzeri yerleri hazırlanacak esaslar çerçevesinde, muayene, denetim ve bunların özellikleri ve şartlarının tespitine,

Dair hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda geçen deyimler:

- a) Hayvan; gıda, ticaret, sanayi, hizmet, süs, sirk, sergi ve deney için kendilerinden veya ürünlerinden yararlanılan karada ve suda yaşayan her çeşit hayvanı,

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

- c) Hastalık; vasıtalı veya vasıtasız olarak hayvanlardan ve ürünlerinden hayvanlara ve insanlara geçebilen bulaşıcı hayvan hastalığını,
- d) Hastalıktan şüpheli; açık ve tam olmayan hastalık belirtilerini gösteren hayvanları,
- e) Bulaşmadan şüpheli; hastalığın hiçbir belirtisini göstermemekle beraber, hastalığı almış oldukları kabul olunan hayvanları,
- f) Hükümet veteriner hekimi; Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kamu görevi yapan veteriner hekimi,
- İfade eder.

Hastalıklar

MADDE 4. — Bu Kanun hükümleri gereğince haber verilmesi ve mücadelesi mecburî hastalıklar şunlardır :

1. Sığır vebası (Pestis bovina)
2. Şap hastalığı (Apthae epizooticae)
3. Antraks (Febris carbunculosa, Anthrax)
4. Sığırlarda verem (Tuberculosis bovum)
5. Keçilerin salgın ciğer ağrısı (Pleuropneumonia contagiosa caprarum)
6. Koyun ve keçilerde çiçek (Variola ovina et caprarum)
7. Ruam (Malleus)
8. Durin (Exanthema coitale paralyticum)
9. Sığır brusellozu (Brucellosis bovum)
10. Koyun ve keçi brusellozu (Brucellosis caprarum et ovinum)
11. Koyun enteretoksemisi (Enterotoxaemia)
12. Tavuk vebası ve newcastle (Pestis ovina et psudopestis avium)
13. Tavuk kolerası (Cholera avium)
14. Tavuk salmonellosisi (Salmonellosis avium)
15. Kuduz (Lyssa)
16. At vebası (Pestis aquorum)
17. Mavidil (Febris catharrahalis avium)
18. Yanıkara (Gangraena emphysematosa)
19. Evcil hayvanlarda uyuz (Scabies)

Yukarıda sayılan hastalıklardan gerekli görülenlerin kanun kapsamından çıkarılmasına ve gerektiğinde yeni hastalıkların kanun kapsamına sokulmasına, Veteriner Sağlık Şûrasından alınacak görüş üzerine karar vermeye Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı yetkilidir. Yapılacak değişiklik Resmî Gazetede yayımlanır ve bu tarihte geçerli olur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Haber verilmesi ve mücadelesi mecburî hastalıklar

MADDE 4. — Bu Kanun hükümleri gereğince haber verilmesi ve mücadelesi mecburî hastalıklar şunlardır.

1. Sığır vebası (Pestis bovina)
2. Şap hastalığı (Apthae epizooticae)
3. Antraks (Febris carbunculosa, Anthrax)
4. Sığırlarda verem (Tuberculosis bovum)
5. Keçilerin salgın ciğer ağrısı (Pleuröpneumonia contagiosa caprarum)
6. Koyun ve keçilerde çiçek (Variola ovina et caprarum)
7. Ruam (Malleus)
8. Durin (Exanthema coitale paralyticum)
9. Sığır brusellozu (Brucellosis bovum)
10. Koyun ve keçi brusellozu (Brucellosis caprarum et ovinum)
11. Koyun enteretoksemisi (Enterotoxaemia)
12. Tabuk vebası ve Newcastle (Pestis ovina et Psudopestis avium)
13. Tavuk kolerası (Cholera avium)
14. Tavuk Salmonellosisi (Salmonellosis avium)
15. Kuduz (Lyssa)
16. At vebası (Pestis aquorum)
17. Mavidil (Febris catharrahalis avium)
18. Yanıkara (Gangraena emphysematosa)
19. Evcil hayvanlarda uyuz (Scabies).

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Hayvan ürünleri; İnsan ve hayvan besini veya sanayi maddesi olarak kullanılan bütün hayvan ürünleri ile bunların müstahzar veya mamüllerini,

c) Hastalık; vasıtalı veya vasıtasız olarak hayvanlardan ve ürünlerinden hayvanlara ve insanlara geçebilen bulaşıcı hayvan hastalığını,

d) Hastalıktan şüpheli; açık ve tam olmayan hastalık belirtilerini gösteren hayvanları,

e) Bulaşmadan şüpheli; hastalığın hiçbir belirtisini göstermemekle beraber, hastalığı almış oldukları kabul olunan hayvanları,

f) Hükümet Veteriner Hekimi; Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kamu görevi yapan Veteriner Hekimi,

İfade eder.

Haber verilmesi ve mücadelesi mecburî plan hastalıklar

MADDE 4. — Bu Kanun hükümleri gereğince haber verilmesi ve mücadelesi mecburî hastalıklar şunlardır:

1. Sığır Vebası (Pestis bovina)
2. Şap Hastalığı (Apthae epizooticae)
3. Antraks Febris carbunculosa Anthrax)
4. Sığırlarda Verem (Tuberculosis (bovum)
5. Keçilerde salgın ciğer ağrısı (Pleuröpneumonia contagiosa caprarum)
6. Koyun ve keçilerde Çiçek (Variola ovina et caprarum)
7. Ruam (Malleus)
8. Durin (xanthema coitale paralyticum)
9. Sığır brusellozu (Brucellosis bovum)
10. Koyun ve keçi brusellozu (Brucellosis saprarum et ovinum)
11. Koyun enteretoksemisi (Enterotoxaemia)
12. Tavuk vebası ve Newcastle (Pestis ovina et Psudopestis avium)
13. Tavuk kolerası (Cholera avium)
14. Tavuk Salmonellosisi (Salmonellosis avium)
15. Kuduz (Lyssa)
16. At vebası (Pestis aquorum)
17. Mavidil (Febris catharrahalis avium)
18. Yanıkara (Gangraena emphysematosa)
19. Evcil hayvanlarda uyuz (Scabies)

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

İKİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihrac yeri

MADDE 5. — Yabancı ülkelerle yapılacak her nevi hayvan ürünlerinin ithal ve ihracı Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından müştereken tespit edilen gümrük kapılarından yapılır. Buralarda Hükümet veteriner hekimi yönetiminde Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı tahaffuzhaneler kurulur.

İthal olunacak hayvan ve hayvan ürünlerinin muayeneleri

MADDE 6. — Yurda kara, su ve havayolları ile ithal olunacak hayvan ve hayvan ürünlerinin sağlıklı olduğuna ve menşelerinde hastalık bulunmadığına dair hükümet veteriner hekimi tarafından çıkış yerinde verilmiş veteriner sağlık raporlarının denetimi ile hayvanların sağlık durumlarına dair ilk muayeneleri kapı ve limanlarda; su, kara ve hava taşıt araçları içinde, son muayeneleri ise gümrük kapılarında gösterilecek yerde hükümet veteriner hekimi tarafından yapılır. Hastalık bulunmadığı anlaşıldıktan sonra yurda girmelerine izin verilir.

Hayvan ürünlerinin muayenesi ve muayene sonucuna ait işlem bu ürünlerin tahaffuzhane veya gümrük ambarlarına taşınmasından sonra yapılır; hastalık bulunmadığı takdirde ithaline izin verilir.

Veteriner sağlık raporlarının düzenleme şekliyle hayvan ürünlerinin muayenesi ve sonucunda yapılacak işlemler tüzükte belirtilir.

Raporu bulunmayan hayvan ve hayvan ürünleri

MADDE 7. — Bu Kanunun 5 inci maddesine göre tespit edilen gümrük kapılarına veteriner sağlık raporu olmadan getirilen hayvan ve hayvan ürünleri yurda sokulmaz.

Tespit edilen gümrük kapıları veya bunların dışında bir yere veteriner sağlık raporu olmadan getirildikleri anlaşılan ve sahipleri tarafından yurt dışına iadesi mümkün olmayan hayvan ve hayvan ürünlerinin muayenelerinde hastalıklı ve hastalıktan şüpheli görülenler hakkında bu Kanunun 51 inci maddesi hükümleri uygulanır. Hastalık belirtisi göstermeyenler sahibi hesabına 21 gün karantinaya alınırlar. Karantina sonunda sağlam bulunan hayvanlar ile sağlıklı oldukları anlaşılan hayvan ürünleri hakkında 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümleri uygulanır.

Veteriner sağlık raporu bulunduğu halde mücbir sebeplerle tespit edilen gümrük kapıları dışındaki bir yerden yurda sokulan hayvan ve hayvan ürünlerine buldukları yerde el konulup gerekli gümrük işlemleri

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

20. Arılar ve su ürünlerindeki salgın nitelikteki enfeksiyonlar.

Yukarıda sayılan hastalıklardan gerekli görülenlerin kanun kapsamından çıkarılmasına ve gerektiğinde yeni hastalıkların kanun kapsamına sokulmasına, Veteriner Sağlık Şurasından alınacak görüş üzerine karar vermeye Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı yetkilidir. Yapılacak değişiklik Resmî Gazetede yayımlanır ve bu tarihte geçerli olur.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihrac yeri

MADDE 5. — Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İthal olunacak hayvan ve hayvan ürünlerinin muayeneleri

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporu bulunmayan hayvan ve hayvan ürünleri

MADDE 7. — Bu Kanunun 5 inci maddesine göre tespit edilen gümrük kapılarına veteriner sağlık raporu olmadan getirilen hayvan ve hayvan ürünleri yurda sokulmaz.

Tespit edilen gümrük kapıları veya bunların dışında bir yere veteriner sağlık raporu olmadan getirildikleri anlaşılan ve sahipleri tarafından yurt dışına iadesi mümkün olmayan hayvan ve hayvan ürünlerinin muayenelerinde hastalıklı ve hastalıktan şüpheli görülenler hakkında bu kanunun 51 inci madde-

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

20. Arılar ve su ürünlerindeki salgın nitelikteki enfeksiyonlar.

Yukarıda sayılan hastalıklardan gerekli görülenlerin kanun kapsamından çıkarılmasına ve gerektiğinde yeni hastalıkların kanun kapsamına alınmasına, Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulundan alınacak görüş üzerine karar vermeye Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı yetkilidir. Yapılacak değişiklik Resmî Gazetede yayımlanır ve bu tarihte geçerli olur.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihrac yeri

MADDE 5. — Yabancı ülkelerle yapılacak her nevi hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracı Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından müştereken tespit edilen gümrük kapılarından yapılır. Buralarda hükümet veteriner hekimi yönetiminde Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı tahaffuzhaneler kurulur.

İthal olunacak hayvan ve hayvan ürünlerinin muayeneleri

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Raporu bulunmayan hayvan ve hayvan ürünleri

MADDE 7. — Adalet Komisyonunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

tamamlandıktan sonra sağlık denetim ve muayeneleri yapılır. Denetim ve muayeneleri sonunda hastaliksız bulunanlar sahibine geri verilir. Hastalıklı veya hastalıktan şüpheli bulunup geri verilmesi mümkün olmayan hayvanlara bu Kanunun 51 inci maddesi hükümleri uygulanır. Hayvan ürünleri ise imha edilir.

İthal yasağı

MADDE 8. — Hayvan hastalığı bulunan yabancı bir ülkeden bulaşmaya vasita olabilecek hayvanlar ise hayvan ürünlerinin kapılardan ithali, hastalığın nevine göre sınırın bütün gümrük kapılarından veya gerekli görülen kısmından yasaklanır. Bu yasaklama hastalığın sönüşü ile karantina süresinin bitiminin bildirilmesinden sonra kaldırılır.

Yasaklanan gümrük kapılarından hayvan ve hayvan ürünlerinin yurda sokulması halinde 7 nci maddenin ikinci fıkrasına göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastalıkların Çıkışında Haberleşme

Haber verme yükümlülüğü

MADDE 9. — Bir yerde hastalık yahut sebebi belli olmayan hayvan ölümleri görülürse bu durum; köylerde hayvan sahipleri, çobanlar, celepler, hayvan bakıcıları tarafından köy muhtarlarına; çiftliklerde çiftlik sahiplerine veya kâhya veya çiftçibaşlarına; bu ihbarı alanlarla gezici sürülerde sürü sahipleri, koruyucuları, çobanları, serbest veteriner hekim veya hayvan sağlığı memuru tarafından en yakın köy muhtarına, bulunmadığı takdirde, jandarma karakoluna veya bucak müdürlüklerine; şehir ve kasabalarda ise belediye başkanlıklarına veya mahallin mülki amirlerine veya hükümet veteriner hekimliğine veya zabıtaya; gemilerde kaptana, kaptanlar da gümrük idarelerine; trenlerde istasyon memuru veya zabıtasına; sınırlarda gümrük idaresine yazılı veya sözlü olarak belge karşılığında bildirilmesi zorunludur. İhbarı alanlar da mahallin en büyük mülki amirine haber vermekle yükümlüdürler. Hastalığın hüküm sürdüğü bölgelere yakın yerlerde bir hayvanın hastalanması dahi ilgililere haber verilmesini gerektirir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

si hükümleri uygulanır. Hastalık belirtisi göstermeyenler sahibi hesabına 21 gün karantinaya alınırlar. Karantina sonunda sağlam bulunan hayvanlar ile sağlıklı oldukları anlaşılan hayvan ürünleri 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanuna göre bir sakıncası yoksa sahibine iade edilir.

Veteriner sağlık raporu bulunduğu halde mücbir sebeplerle tespit edilen gümrük kapıları dışındaki bir yerden yurda sokulan hayvan ve hayvan ürünlerine buldukları yerde el konulup gerekli gümrük işlemleri tamamlandıktan sonra sağlık denetim ve muayeneleri yapılır. Denetim ve muayeneleri sonunda hastaliksız bulunanlar sahibine geri verilir. Hastalıklı veya hastalıktan şüpheli bulunup geri verilmesi mümkün olmayan hayvanlara bu Kanunun 51 inci maddesi hükümleri uygulanır. Hayvan ürünleri ise imha edilir.

İthal yasağı

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastalıkların Çıkışında Haberleşme

Haber verme yükümlülüğü

MADDE 9. — Teklifin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İthal yasağı

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastalıkların Çıkışında Haberleşme

Haber verme yükümlülüğü

MADDE 9. — Bir yerde hastalık yahut sebebi belli olmayan hayvan ölümleri görülürse bu durum; köylerde hayvan sahipleri, çobanlar, celepler, hayvan bakıcıları tarafından köy muhtarlarına; çiftliklerde çiftlik sahiplerine veya kâhya veya çiftçibaşlarına; bu ihbarı alanlarla gezici sürülerde sürü sahipleri, koruyucuları, çobanları, serbest veteriner hekim veya veteriner sağlık teknisyeni (Hayvan sağlık memuru) tarafından en yakın köy muhtarına, bulunmadığı takdirde jandarma karakoluna veya bucak müdürlüklerine; şehir ve kasabalarda ise belediye başkanlıklarına veya mahallin mülki amirlerine veya hükümet veteriner hekimliğine veya zabıtaya, gemilerde kaptana, kaptanlar da gümrük idarelerine; trenlerde istasyon memuru veya zabıtasına; sınırlarda gümrük idaresine yazılı veya sözlü olarak belge karşılığında bildirilmesi zorunludur. İhbarı alanlar da mahallin

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Silahlı Kuvvetlerde haberleşme

MADDE 10. — Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlar arasında çıkan hastalıkların mücadelesi ve hastalığın söndürülmesinde yapılacak işlemler bu Kanun ve Tüzükte gösterilen esaslara göre Silahlı Kuvvetlerce yapılır. Hastalığın çıkış şekli ve mahiyeti ile alınan tedbirler mülki makamlara bildirilir. Silahlı Kuvvetlere ait olmayan hayvanlarda çıkacak hastalıkların çıkış şekli, mahiyeti ve seyri hakkında da mahalli mülki amir tarafından o yerdeki garnizon komutanlığına bilgi verilir.

Komşu ülkelerdeki hastalıkların haber verilmesi

MADDE 11. — Sınır boylarında görevli idare ve gümrük memurları ile Silahlı Kuvvetler ve zabıta teşkilatı komşu ülkelerde hüküm süren hastalıklar hakkında alacağı haberleri mahallin en büyük mülki amirine ve mülki amirler de en seri vasıta ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler. Yabancı ülkelerde bir salgın hayvan hastalığı çıktığı takdirde o ülkelerde Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına görevli olan bütün memurlar hastalığı bağlı buldukları elçiliklere haber vermekle yükümlüdürler. Elçilikler de en seri vasıta ile durumu Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler.

Ülkenin hayvan sağlığı bakımından önem arz eden İran, Irak ve Suriye hükümetleri nezdindeki elçiliklerde birer müşavir veteriner hekim görevlendirilir. Bu müşavir veteriner hekimlerde aranacak nitelikler yapılacakları işler yönetmelikte belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hastalık Çıkışında Alınacak Genel Tedbirler

Geçici kordon

MADDE 12. — Bu Kanununun 9 uncu maddesine göre hastalık haberi alan makamlar durumu, vakit kaybetmeksizin en yakın veteriner teşkilatına bildirirler ve veteriner hekim gelinceye kadar mahalli idari makamlar, belediye ve ihtiyar heyetleri tarafından hastalar ve sağlamlar ayrı ayrı muhafaza altına alınarak geçici kordon konulur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Silahlı Kuvvetlerle haberleşme

MADDE 10. Teklifin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komşu ülkelerdeki hastalıkların haber verilmesi

MADDE 11. — Sınır boylarında görevli idare ve gümrük memurları ile Silahlı Kuvvetler ve Zabıta Teşkilatı komşu ülkelerde hüküm süren hastalıklar hakkında alacağı haberleri mahallin en büyük mülki amirine ve mülki amirlerde en seri vasıta ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler. Yabancı ülkelerde bir salgın hayvan hastalığı çıktığı takdirde o ülkelerde Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına görevli olan bütün memurlar hastalığı bağlı buldukları elçiliklere ve dış temsilciliklere haber vermekle yükümlüdürler. Elçilikler ve dış temsilciliklerde en seri vasıta ile durumu Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler.

Ülkenin hayvan sağlığı bakımından önem arz eden öncelikle İran, Irak, Suriye ve Lübnan Hükümetleri nezdindeki Büyükelçiliklerde ve gerektiğinde diğer komşu ülkelerde birer müşavir veteriner hekim görevlendirilir. Bu müşavir veteriner hekimlerde aranacak nitelikler ve yapacakları işler yönetmelikle belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hastalık Çıkışında Alınacak Genel Tedbirler

Geçici kordon

MADDE 12. — Bu Kanunun 9 ve 10 uncu maddelerine göre hastalık haberi alan makamlar durumu, vakit kaybetmeksizin en yakın veteriner teşkilatına bildirirler ve veteriner hekim gelinceye kadar mahalli idari makamlar, belediye ve ihtiyar heyetleri tarafından hastalar ve sağlamlar ayrı ayrı muhafaza altına alınarak geçici kordon konulur.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

en büyük mülki amirine haber vermekle yükümlüdürler. Hastalığın hüküm sürdüğü bölgelere yakın yerlerde bir hayvanın hastalanması dahi ilgililere haber verilmesini gerektirir.

Silahlı Kuvvetlerle haberleşme

MADDE 10. — Teklifin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Komşu ülkelerdeki hastalıkların haber verilmesi

MADDE 11. — Sınır boylarında görevli idare ve gümrük memurları ile Silahlı Kuvvetler ve zabıta teşkilatı komşu ülkelerde hüküm süren hastalıklar hakkında alacağı haberleri mahallin en büyük mülki amirine ve mülki amirler de en seri vasıta ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler. Yabancı ülkelerde bir salgın hayvan hastalığı çıktığı takdirde o ülkelerde Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına görevli olan bütün memurlar hastalığı bağlı buldukları dış temsilciliklere haber vermekle yükümlüdürler. Dış temsilcilikler de en seri vasıta ile durumu Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirirler.

Ülkenin hayvan sağlığı bakımından önem arz eden İran, Irak, Suriye, Lübnan ve gerektiği takdirde diğer ülkeler nezdindeki elçiliklerde birer müşavir veteriner hekim görevlendirilir. Bu müşavir veteriner hekimlerde aranacak nitelikler ve yapacakları işler yönetmelikle belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hastalık Çıkışında Alınacak Genel Tedbirler

Geçici kordon

MADDE 12. — Bu Kanunun 9 ve 10 uncu maddesine göre hastalık haberi alan makamlar durumu, vakit kaybetmeksizin en yakın veteriner teşkilatına bildirirler ve veteriner hekim gelinceye kadar mahalli idari makamlar, belediye ve ihtiyar heyetleri tarafından, hastalar ve sağlamlar ayrı ayrı muhafaza altına alınarak geçici kordon konulur.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Hastalık mahalline ulaşım

MADDE 13. — Hastalık haberini alan hükümet veteriner hekimi en seri vasıta ile hastalık yerine gider. Bu maksat için genel ve mahallî idare ve zabıta makamları, kara, deniz ve havayolları teşkilatı, taşıt araçları sahipleri hükümet veteriner hekimine gereken kolaylığı ve yardımı göstermeye zorunludurlar.

Hastalığa el koyma ve duyurma

MADDE 14. — Hastalık çıkan yerde hükümet veteriner hekimi derhal mahallî hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonunu toplar. Bu komisyon, hastalığın önlenmesi ve söndürülmesi için, bir hastalık çıkış kararı düzenler. Bu kararda yazılı tedbirler komisyon tarafından uygulanır ve hükümet veteriner hekimi tarafından denetlenir. Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonu toplanıncaya kadar hükümet veteriner hekimi gerekli gördüğü tedbirleri almaya yetkilidir.

Alınan tedbirler idare amirleri ve muhtarlar tarafından mahallî vasıtalarla halka ilan ve ilgililere tebliğ olmakla birlikte civar köy, bucak ve ilçe idare amirlerine, valiler tarafından civar illere ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına en seri vasıta ile bildirilir.

Mülki amirin yükümlülüğü

MADDE 15. — Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonu kararı gereğince konulan kordon ve karantinanın yürütülmesi ve korunması için gerekli tedbirleri almakla o yerin mülki amiri yükümlüdür. Mahallî zabıta ile korunması mümkün olmayan kordonlar Silahlı Kuvvetlerle takviye edilir.

Giriş ve çıkış yasağı

MADDE 16. — Hastalıklı, hastalıktan veya bulaşmadan şüpheli hayvanlar ile bunların maddelerinin ve bulaşmaya vasıta olabilecek eşyanın kordon altından veya tecrit edildikleri yerlerden gerekli fennî tedbirler alınmadan çıkarılmaları yasaktır. Çıkarıldıklarında müsadere ve tecrit olunurlar. Aynı hastalığa duyarlı hayvanların hastalıklı yerlere sokulması yasaktır. Bunlardan gerekli tedbirler alınarak sadece kesilmek üzere getirilen kasaplık hayvanların girmelerine izin verilir.

Biyolojik madde, aşı, serum ve ilaç uygulamaları

MADDE 17. — Teşhis için kullanılan biyolojik maddelerin uygulanması hükümet veteriner hekimi veya onun sorumluluğu altında görevlendirilen diğer kamu kuruluşlarındaki veteriner hekimler ile serbest veteriner hekimler tarafından yapılır.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen hastalıklara karşı tedavi veya koruyucu maksatla yapılacak aşı, serum ve ilaçların uygulanması hükümet veteriner hekimleri, bunların sorumluluğu altında diğer kamu kuruluşlarındaki veteriner hekimlerle, serbest veteriner hekimler ve hayvan sağlığı memurları tarafından tüzükte gösterilen esaslara göre yapılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hastalık mahalline ulaşım

MADDE 13. Teklifin 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hastalığa el koyma ve duyurma

MADDE 14. — Hastalık çıkan yerde hükümet veteriner hekimi derhal Mahallî Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonunu toplar. Bu Komisyon, hastalığın önlenmesi ve söndürülmesi için, bir hastalık çıkış kararı düzenler. Bu kararda yazılı tedbirler Komisyon tarafından uygulanır ve Hükümet Veteriner Hekimi tarafından denetlenir. Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu toplanıncaya kadar Hükümet Veteriner Hekimi gerekli gördüğü tedbirleri almaya yetkilidir.

Alınan tedbirler idare amirleri ve muhtarlar tarafından mahallî vasıtalarla halka ilan ve ilgililere tebliğ edilmekle birlikte civar köy, bucak ve ilçe idare amirlerine, valiler tarafından civar illere ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına en seri vasıta ile bildirilir.

Mülki amirin yükümlülüğü

MADDE 15. — Teklifin 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Giriş ve çıkış yasağı

MADDE 16. — Teklifin 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Biyolojik madde, aşı, serum ve ilaç uygulamaları

MADDE 17. — Teşhis için kullanılan biyolojik maddelerin uygulanması Hükümet Veteriner Hekimi veya onun sorumluluğu altında görevlendirilen diğer kamu kuruluşlarındaki Veteriner Hekimler ile serbest Veteriner Hekimler tarafından yapılır.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen hastalıklara karşı tedavi veya koruyucu maksatla yapılacak

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hastalık mahalline ulaşım

MADDE 13. — Teklifin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hastalığa el koyma ve duyurma

MADDE 14. — Hastalık çıkan yerde hükümet veteriner hekimi derhal mahallî hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonunu toplar. Bu komisyon, hastalığın önlenmesi ve söndürülmesi için, bir hastalık çıkış kararı düzenler. Bu kararda yazılı tedbirler, komisyon tarafından uygulanır ve hükümet veteriner hekimi tarafından denetlenir. Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonu toplanıncaya kadar hükümet veteriner hekimi gerekli gördüğü tedbirleri almaya yetkilidir.

Alınan tedbirler idare amirleri ve muhtarlar tarafından mahallî vasıtalarla halka ilan ve ilgililere tebliğ edilmekle birlikte civar köy, bucak ve ilçe idare amirlerine, valiler tarafından civar illere ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına en seri vasıta ile bildirilir.

Mülki amirin yükümlülüğü

MADDE 15. — Teklifin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Giriş ve çıkış yasağı

MADDE 16. — Teklifin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Biyolojik madde, aşı, serum ve ilaç uygulamaları

MADDE 17. — Teşhis için kullanılan biyolojik maddelerin uygulanması hükümet veteriner hekimi veya onun sorumluluğu altında görevlendirilen diğer kamu kuruluşlarındaki veteriner hekimler ile serbest veteriner hekimler tarafından yapılır.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen hastalıklara karşı tedavi veya koruyucu maksatla yapı-

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Biyolojik madde, aşı, serum ve ilaçların uygulanmasına hayvan sahipleri rıza göstermeye, lüzumlu araç ve kolaylıkları sağlamaya mecburdurlar.

Hayvan sahipleri bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hastalıklara karşı veteriner hekim ve hayvan sağlığı memuru tarafından hayvanlarına uygulanan aşı veserumlar için Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilen esas ve miktarlara göre bir ücret öderler.

Alınan bu ücretlerin aşı veya serumu uygulayanlar ile bunların üretiminde görevli veteriner hekimler ve Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı üretim kurumlarında çalışan diğer personelden hangilerine ne nispet ve miktarlarda dağıtılacağı yönetmelikte gösterilir.

Hayvanların imhası, temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 18. — Hasta veya hastalarla temasta bulunan hayvanlardan öldürülmesi gerekenler zabıta görevlileri tarafından öldürülür, gömdürülür ve buna ait bir tutanak düzenlenir. Toplu olarak hayvan öldürülmesini gerektiren durumlarda bunların gömdürülmesinde Karayolları, Devlet Su İşleri, Yol Su Elektrik, Topraksu ve Bayındırlık kuruluşları ellerinde bulunan teknik imkân ve vasıtalarla yardım etmekle yükümlüdürler.

Bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddeler temizlenir ve dezenfekte edilir. Bunlardan temizlenmesi veya dezenfeksiyonu mümkün olmayanlar yakılırlar. Temizlik işi veteriner teşkilatının gözetimi altında hayvan sahipleri, dezenfeksiyon ise veteriner teşkilatınca sağlanır.

Kordon altında hareket

MADDE 19. — Kordon altında bulunan yerlerde hastalığa tutulabilecek hayvanlarla bunların her türlü maddelerinin toplatılması, pazarlara, borsa ve sergilere gönderilmesi ve kordon altındaki sürülerin birbirleri ile temas ettirilmesi yasaktır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

aşı, serum ve ilaçların uygulanması Hükümet Veteriner Hekimleri, bunların sorumluluğu altında diğer kamu kuruluşlarındaki Veteriner Hekimlerle, serbest Veteriner Hekimlerle, Hayvan Sağlığı Memurları ve Veteriner Sağlık Teknisyenleri tarafından tüzükte gösterilen esaslara göre yapılır.

Biyolojik madde, aşı, serum ve ilaçların uygulanmasına hayvan sahipleri rıza göstermeye, lüzumlu araç ve kolaylıkları sağlamaya mecburdurlar.

Hayvan sahipleri bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hastalıklara karşı Veteriner Hekim ve Hayvan Sağlığı Memuru tarafından hayvanlarına uygulanan aşı ve serumlar için Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilen esas ve miktarlara göre bir ücret öderler. Alınan bu ücretlerin aşı veya serumu uygulayanlar ile bunların üretiminde görevli Veteriner Hekimler ve Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı üretim kurumlarında çalışan diğer personelden hangilerine ne nispet ve miktarlarda dağıtılacağı yönetmelikte gösterilir.

Hayvanların imhası, temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 18. — Hasta veya hastalarla temasta bulunan hayvanlardan öldürülmesi gerekenler zabıta görevlileri tarafından öldürülür, gömdürülür ve buna ait bir tutanak düzenlenir. Toplu olarak hayvan öldürülmesini gerektiren durumlarda bunların gömdürülmesinde Karayolları, Devlet Su İşleri, Yol Su Elektrik, Topraksu ve Bayındırlık Kuruluşları ile Belediyeler ellerinde bulunan teknik imkân ve vasıtalarla yardım etmekle yükümlüdürler.

Bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddeler temizlenir ve dezenfekte edilir. Bunlardan temizlenmesi veya dezenfeksiyonu mümkün olmayanlar yakılırlar. Temizlik işi Veteriner teşkilatının gözetimi altında hayvan sahipleri, dezenfeksiyon ise Veteriner teşkilatınca sağlanır.

Kordon altında hareket

MADDE 19. — Teklifin 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İlaç aşı, serum ve ilaçların uygulanması hükümet veteriner hekimleri, bunların sorumluluğu altında diğer kamu kuruluşlarındaki veteriner hekimlerle, serbest veteriner hekimler ve veteriner sağlık teknisyenleri (Hayvan sağlık memuru) tarafından gösterilen esaslara göre yapılır.

Tüzükte biyolojik madde, aşı, serum ve ilaçların uygulanmasına hayvan sahipleri rıza göstermeye, lüzumlu araç ve kolaylıkları sağlamaya mecburdurlar.

Hayvan sahipleri bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hastalıklara karşı veteriner hekim ve veteriner sağlık teknisyeni (Hayvan sağlık memuru) tarafından hayvanlarına uygulanan aşı ve serumlar için Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilen esas ve miktarlara göre bir ücret öderler.

Alınan bu ücretlerin aşı veya serumu uygulayanlar ile bunların üretiminde görevli veteriner hekimler ve Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bağlı üretim kurumlarında çalışan diğer personelden hangilerine ne nispet ve miktarlarda dağıtılacağı yönetmelikte gösterilir.

Hayvanların imhası, temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 18. — Hasta veya hastalarla temasta bulunan hayvanlardan öldürülmesi gerekenler zabıta görevlileri tarafından öldürülür, gömdürülür ve buna ait bir tutanak düzenlenir. Toplu olarak hayvan öldürülmesini gerektiren durumlarda bunların gömdürülmesinde Karayolları, Devlet Su İşleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Orman ve Bayındırlık ve İskân kuruluşları ile belediyeler ellerinde bulunan teknik imkân ve vasıtalarla yardım etmekle yükümlüdürler.

Bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddeler temizlenir ve dezenfekte edilir. Bunlardan temizlenmesi veya dezenfeksiyonu mümkün olmayanlar yakılırlar. Temizlik işi veteriner teşkilatının gözetimi altında hayvan sahipleri tarafından, dezenfeksiyon ise veteriner teşkilatınca sağlanır.

Kordon altında hareket

MADDE 19. — Teklifin 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Kordon içinde kalan pazar, panayır, borsa, sergi, han, yol, istasyon ve iskeleler gibi hayvanların geçmesine veya toplanmasına elverişli yerler hastalığa duyarlı hayvanlar ve ürünlerine kapatılır.

Salgın bölgelerdeki duyarlı hayvanlar

MADDE 20. — Bir bölgede hastalık salgın bir hal aldığı zaman o bölgenin iskele ve istasyonları ile genel yolları, hayvan pazarı, borsa ve panayırları hastalığın söndürülmesine kadar aynı hastalığa duyarlı hayvanlara kapatılır.

Tecrit ve diğer tedbirler

MADDE 21. — Hastalığın çevreye bulaşmasını önlemek için hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların tecritlerine mahsus ahır ve diğer yerler ayrılır. Ölenlerin veya öldürülenlerin gömülecekleri yerler menba, nehir, kuyu, yol veya mesken kenarlarından uzak mahallerde hazırlanır. Bu maksatla belediyeler ve köy ihtiyar heyetleri kendi bölgeleri içinde yukarıdaki şartlar altında tecrithaneler ile hayvan mezarlıkları ve imkân olan yerlerde kadavra ve hayvan ürünleri değerlendirme tesisleri kurmaya mecburdurlar.

Kordonun kaldırılması

MADDE 22. — Kordon altına alınan yerlerde hastalığın ve bulaşma tehlikesinin yok olduğu, temizlik ve dezenfeksiyonlarının yapıldığı mahallî hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonunun hastalık sonuş raporu ile bildirildikten sonra kordon kaldırılır. Durum idare amirlerince valiliğe, valilikçe de Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı ile civar illere ve mahallî garnizon komutanlıklarına bildirilir.

Yurt hayvan sağlığını genel olarak tehdit eden ekzotik mahiyette salgın bulaşıcı hastalığın çıkması halinde Olağanüstü Hal Kanunu hükümleri uygulanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hayvan Hastalıklarına Karşı Koruyucu ve Tedavi Edici Madde ve Tedbirler Yurt İçinde Hayvan ve Hayvan Ürünlerinin Nakli ve Ticareti

Koruyucu ve tedavi edici maddelerin yapım, satış ve kontrolü

MADDE 23. — Hayvan hastalıklarına karşı kullanılan aşı ve serumlar Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca bağlı enstitü ve laboratuvarlarda bu Bakanlığın izniyle özel laboratuvarlarda; biyolojik reaktifler ise yalnız Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca enstitülerinde imal edilirler.

Hayvan hastalıklarında kullanılmak amacıyla yurt içinde imal edilen veya Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının izniyle yurt dışından ithal olunan aşı, serum ve farmasötik tıbbî müstahzarlar Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca denetletirilir.

Araştırma, teşhis ve aşı üretimi amacıyla yurt dışından getirilecek biyolojik madde, serumlar, canlı veya zayıflatılmış her türlü mikroorganizmalar ve benzeri maddelerin yurda sokulması Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Salgın bölgelerdeki duyarlı hayvanlar

MADDE 20. — Teklifin 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tecrit ve diğer tedbirler

MADDE 21. — Teklifin 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kordonun kaldırılması

MADDE 22. — Teklifin 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hayvan Hastalıklarına Karşı Koruyucu ve Tedavi Edici Madde ve Tedbirler Yurt İçinde Hayvan ve Hayvan Ürünlerinin Nakli ve Ticareti

Koruyucu ve tedavi edici maddelerin yapım, satış ve kontrolü

MADDE 23. — Teklifin 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Salgın bölgelerdeki duyarlı hayvanlar

MADDE 20. — Teklifin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tecrit ve diğer tedbirler

MADDE 21. — Hastalığın çevreye bulaşmasını önlemek için hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların tecritlerine mahsus ahır ve diğer yerler ayrılır. Ölenlerin veya öldürülenlerin gömülecekleri yerler menba, nehir, kuyu, yol veya mesken kenarlarından uzak mahallerde hazırlanır. Bu maksatla belediyeler ve köy ihtiyar heyetleri kendi bölgeleri içinde yukarıdaki şartlar altında tecrithaneler ile hayvan gömülme mahalleri göstermeye ve imkân olan yerlerde kadavra ve hayvan ürünleri değerlendirme tesisleri kurmaya mecburdurlar.

Kordonun kaldırılması

MADDE 22. — Teklifin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hayvan Hastalıklarına Karşı Koruyucu ve Tedavi Edici Madde ve Tedbirler Yurt İçinde Hayvan ve Hayvan Ürünlerinin Nakli ve Ticareti

Koruyucu ve tedavi edici maddelerin yapım, satış ve kontrolü

MADDE 23. — Hayvan hastalıklarına karşı kullanılan aşı ve serumlar Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı enstitü ve laboratuvarlarda bu Bakanlığın izniyle özel laboratuvarlarda; biyolojik reaktifler ise yalnız Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı enstitülerinde imal edilirler.

Hayvan hastalıklarında kullanılmak amacıyla yurt içinde imal edilen veya Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının izniyle yurt dışından ithal olunan aşı,

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Aşı ve serum imal edecek özel sektör laboratuvarlarının kuruluş, imal ve denetleme esasları tüzükte belirtilir.

Yapımı, kullanılması ve satışı yasaklanan maddeler

MADDE 24. — Yapımına ve kullanılmasına ruhsat verilen aşı, serum, kimyasal ve biyolojik maddeler ile veteriner farmasötik ve tıbbi müstahzarlardan yararlı olmadıkları istenilen şartlarda hazırlanmadıkları, zararlı oldukları veya beyannamesindeki esaslara uyulmadan piyasada satıldıkları tespit edilenlere el konulmakla birlikte ruhsatları geri alınarak yapım, kullanma ve satışları Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca yasak edilir. Tekerrürü halinde bunların yapımçılarına aynı isim ve aynı etkili maddeleri kapsayan ilaçlar için tekrar ruhsat verilmez.

Hastalıkla mücadele ve koruyucu uygulamalar

MADDE 25. — Hastalık tehlikesi görülen yerlerde koruyucu aşılama ve ilaçlamalar, hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının istemi üzerine Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının izniyle yapılır.

Ayrıca Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Veteriner Sağlık Şûrasının göstereceği lüzum veya bakanlığın vereceği emirlere ve hazırlanan programa göre de mücadele veya koruyucu uygulama yapılır.

Hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli

MADDE 26. — Kişisel ihtiyaçlara mahsus hayvan ürünleri hariç memleket içinde her nevi hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli; köylerde muhtar, şehir ve kasabalarda belediyeler tarafından 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla parasız olarak verilecek menşe şahadetnameleri ile yapılır.

İlçe sınırları içinde pazarlardan başka il ve ilçelere yapılacak hayvan ve hayvan ürünlerinin naklinde menşesindeki en yakın hükümet veteriner hekimliğine başvurularak veteriner sağlık raporuna çevrilmesi ve nakliyat sırasında bu raporların bulunması mecburidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yapımı, kullanılması ve satışı yasaklanan maddeler

MADDE 24. — Teklifin 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hastalıkla mücadele ve koruyucu uygulamalar

MADDE 25. — Teklifin 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli

MADDE 26. — Kişisel ihtiyaçlara mahsus ve mahallî pazarlara götürülen hayvan ürünleri hariç memleket içinde her nevi hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli; köylerde muhtar, şehir ve kasabalarda belediyeler tarafından 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla parasız olarak verilecek menşe şahadetnameleri ile yapılır.

İlçe sınırları içinde pazarlardan başka il ve ilçelere yapılacak hayvan ve hayvan ürünlerinin naklinde

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

serum ve farmasotik tıbbî müstahzarlar Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca denetletirilir.

Hayvan tedavisinde kullanılan her türlü ilaç eczanelerde satılabilir.

İlaç, aşı ve serumu serbest veteriner hekimler de işyerlerinde bulundurabilir ve satabilir.

Araştırma, teşhis ve aşı üretimi amacıyla yurt dışından getirilecek biyolojik madde, serumlar, canlı veya zayıflatılmış her türlü mikroorganizmalar ve benzeri maddelerin yurda sokulması Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

Aşı ve serum imal edecek özel sektör laboratuvarlarının kuruluş, imal ve denetleme esasları tüzükte belirtilir.

Yapımı, kullanılması ve satışı yasaklanan maddeler

MADDE 24. — Teklifin 24 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hastalıkla mücadele ve koruyucu uygulamalar

MADDE 25. — Hastalık tehlikesi görülen yerlerde koruyucu aşılama ve ilaçlamalar, hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının istemi üzerine Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının izniyle yapılır.

Ayrıca Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulunun göstereceği lüzum veya Bakanlığın vereceği emirlere ve hazırlanan programa göre de mücadele veya koruyucu uygulama yapılır.

Hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli

MADDE 26. — Kişisel ihtiyaçlara mahsus veya mahallî pazarlara götürülen hayvan ürünleri hariç memleket içinde her nevi hayvan ve hayvan ürünlerinin nakli; köylerde muhtar, şehir ve kasabalarda belediyeler tarafından 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla parasız olarak verilecek menşe şahadetnameleri ile yapılır.

İlçe sınırları içinde pazarlardan başka il ve ilçelere yapılacak hayvan ve hayvan ürünlerinin naklinde

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Görevlilerin yükümlülüğü

MADDE 27. — Polis, jandarma, belediye zabıtası memurları ile iskele ve iman memurları, köy muhtarları, koruma bekçileri, köy ve mahalle bekçileri görevli buldukları bölgelerde her türlü hayvan ve hayvan ürünlerinin menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporunu aramakla ve menşe şahadetnamesiz veya raporsuz olanları alıkoyarak en yakın idare amirine bildirmekle yükümlüdürler.

Menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporsuz hayvan ve hayvan ürünlerinin tabi olacağı hükümler

MADDE 28. — Bu Kanununun 27 nci maddesine göre alıkonulan hayvanlar hükümet veteriner hekimi tarafından derhâl müşahade altına alınır ve hayvanların menşesinde hastalık olup olmadığı araştırılır. Bu araştırmadan bir sonuç alınamaz ve 21 gün sürecek müşahade sonunda hayvanların hastaliksız olduğu anlaşılırsa veteriner sağlık raporu verilerek serbest bırakılır.

Menşesinde hastalık bulunmadığı anlaşılan hayvan ürünlerine rapor verilerek serbest bırakılır. Hastalıklı bulunan hayvan ve hayvan ürünleri hakkında yapılacak işlem tüzükte gösterilir.

Menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporlarının süresi

MADDE 29. — Menşe şahadetnameleri ile veteriner sağlık raporları hayvan ve hayvan ürünlerinin sevkiyetlerinden en geç 48 saat önce verilir. Menşe şahadetnameleri ve veteriner sağlık raporlarının geçerlilik süresi 10 gündür. Ancak rapor süresi, bitiminden önce hükümet veteriner hekimince yapılacak vize ile yedi gün daha uzatılır.

Muayene yerleri dışındaki muayeneler

MADDE 30. — Veteriner sağlık raporu almak için hayvan ve hayvan ürünlerinin sahipleri tarafından il hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarınca tespit edilmiş olan yerlerin dışında yapılacak muayene istekleri taşıt araçlarının mal sahiplerince temini suretiyle yerine getirilir. Görevli hükümet veteriner hekiminin gündeliği Devletçe ödenir.

Hayvan alım ve satımları

MADDE 31. — Şehir ve kasabalarda hayvan alım ve satımının Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca kurulmuş olan, hayvan park ve pazarlarında veya belediyeler ve borsalar tarafından kurulan hayvan pazar ve panayırlarında yapılması mecburidir.

Teşhir için fuar ve sergilere getirilen hayvanların menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporunun bulunması ve bu yerlerde hayvanların devamlı surette sağlık kontrolü altında tutulması şarttır.

Kurbanlık hayvan alım ve satımları ile hayvan pazarı bulunmayan köy ve şartları bakımından benzeri yerlerde kişisel ihtiyaçlar için münferit hayvan alım ve satımları bu madde hükmüne tabi değildir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

menseindeki en yakın Hükümet Veteriner Hekimliğine başvurularak veteriner sağlık raporuna çevrilmesi ve nakliyat sırasında bu raporların bulunması mecburidir.

Görevlilerin yükümlülüğü

MADDE 27. — Teklifin 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Menşe şahadetnamesiz ve Veteriner Sağlık raporuz hayvan ve hayvan ürünlerinin tabi olacağı hükümler.

MADDE 28. — Teklifin 28 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporlarının süresi

MADDE 29. — Teklifin 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muayene yerleri dışındaki muayeneler

MADDE 30. — Teklifin 30 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan alım ve satımları

MADDE 31. — Teklifin 31 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

de menseindeki en yakın hükümet veteriner hekimliğine başvurularak veteriner sağlık raporuna çevrilmesi ve nakliyat sırasında bu raporların bulunması mecburidir.

Görevlilerin yükümlülüğü

MADDE 27. — Teklifin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporuz hayvan ve hayvan ürünlerinin tabi olacağı hükümler

MADDE 28. — Teklifin 28 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporlarının süresi

MADDE 29. — Teklifin 29 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muayene yerleri dışındaki muayeneler

MADDE 30. — Teklifin 30 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan alım ve satımları

MADDE 31. — Teklifin 31 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Hayvan panayırları

MADDE 32. — Bir veya birkaç ili kapsayan hayvan panayırlarının açılış zamanı ve süresi için açılışından en az 20 gün önce Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bildirilerek izin alınır.

Hayvan toplama izni

MADDE 33. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca bulaşık hastalık nedeniyle duyarlı hale geldiği ilan edilen yerlerde, mahallin en büyük mülkî amirinden gerekli izin belgesi alınmadan hayvan toplanması ve nakli yasaktır.

Hayvan sürülerinin hareketi

MADDE 34. — Her nevi hayvan sürülerinin yurt içindeki hareketleri tüzük hükümlerine tabidir.

Hayvanla nakliyecilik yapanlar

MADDE 35. — Hayvan üzerinde veya hayvanla çekilen vasıtalar ile nakliyeciliği meslek edinenlere belediyelerce veteriner sağlık raporlarına dayanılarak verilen ruhsatnamelerde hayvanın eşgali yazılır. Bu meslekte uğraşanlar hayvanlarını 6 ayda bir defa mahallî belediye veya en yakın hükümet veteriner hekimlerine muayene ve ruhsatnamelerini vize ettirmeye mecburdurlar.

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 36. — Mahallî hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca hastalıklı olduğu ilan edilen yerlerden o hastalığa duyarlı hayvanların menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporu olsa bile sürülerek geçirilmeleri yasaktır. Ancak hastalıklı yerlerden hayvanların özel tertibatı olan vagonlar veya kara, su ve hava araçları ile transit olarak geçirilmelerine müsaade edilebilir.

Hayvan ve hayvan ürünleri nakliyatıyla uğraşanlar

MADDE 37. — Hayvan ve hayvan ürünlerini nakleden her türlü araçların nakil sonunda sahipleri tarafından temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi mecburidir. Temizlik dezenfeksiyonla ilgili işlemler tüzükte belirtilir.

Hayvan ürünleri bulundurma ve işleme izni

MADDE 38. — Her türlü hayvan ve hayvan ürünleri bulundurulacak veya işleyecek müesseseler için belediye sınırları içinde belediye veteriner hekimi, olmayan yerlerde hükümet veteriner hekimlerinin izni şarttır. Bu müesseselerin tabi olacakları fenni şartlar tüzükte gösterilir. Bu hususta 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklıdır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hayvan panayırları

MADDE 32. — Teklifin 32 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan toplama izni

MADDE 33. — Teklifin 33 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan sürülerinin hareketi

MADDE 34. — Teklifin 34 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvanla nakliyecilik yapanlar

MADDE 35. — Teklifin 35 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 36. — Teklifin 36 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan ve hayvan ürünleri nakliyatıyla uğraşanlar

MADDE 37. — Hayvan veya hayvan ürünlerinin naklinde kullanılan taşıt araçlarının günün teknolojik şartlarına uygun olmaları ve bu araçların nakil sonunda temizlenip dezenfekte edilmeleri mecburidir.

Taşıt araçlarının, özellikleriyle bunların temizlik ve dezenfeksiyonlarının ne suretle yapılacağı tüzükte belirlenir.

Hayvan ürünleri bulundurma ve işleme izni

MADDE 38. — Her türlü hayvan veya hayvan ürünlerini bulunduracak veya işleyecek müesseseler için belediye sınırları içinde belediye veteriner hekimi olmayan yerlerde hükümet veteriner hekimlerinin izni şarttır. Bu müesseselerin tabi olacakları fennî şartlar tüzükte gösterilir. Bu hususta 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklıdır.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hayvan panayırları

MADDE 32. — Teklifin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan toplama izni

MADDE 33. — Teklifin 33 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan sürülerinin hareketi

MADDE 34. — Teklifin 34 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvanla nakliyecilik yapanlar

MADDE 35. — Teklifin 35 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 36. — Teklifin 36 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan ve hayvan ürünleri nakliyatıyla uğraşanlar

MADDE 37. — Hayvan ve hayvan ürünlerini nakleden her türlü araçların nakil sonunda sahipleri tarafından temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi mecburidir. Temizlik ve dezenfeksiyonla ilgili işlemler tüzükte belirtilir.

Hayvan ürünleri bulundurma ve işleme izni

MADDE 38. — Her türlü hayvan veya hayvan ürünlerini bulunduracak veya işleyecek müesseseler için belediye sınırları içinde belediye veteriner hekimi, olmayan yerlerde hükümet veteriner hekimlerinin izni şarttır. Bu müesseselerin tabi olacakları fennî şartlar tüzükte gösterilir. Bu hususta 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklıdır.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Süt işletmelerinin sağlık denetimi

MADDE 39. — Süt hayvancılığı yapan gerçek ve tüzelkişiler, hayvanlarının sağlığını devamlı surette bir veteriner hekim denetiminde bulundurmaya mecburdurlar.

Veteriner hekim istihdamı gerekli görülen süt hayvancılığı işletmelerinin nitelikleri tüzükte belirtilir.

Hayvan kayıtları

MADDE 40. — Köylerde muhtarlar, şehir ve kasabalarda belediyeler bölgelerinde örneği Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca düzenlenecek hayvan sayısı ile sahiplerini gösteren bir defter tutmakla yükümlüdürler. Bu kayıtlar her yıl Haziran ayında yenilenir.

ALTINCI BÖLÜM

Hastalıklarla Mücadele Usulleri ve Denetimi

İl özel idarelerinin yükümlülüğü

MADDE 41. — Hastalıklarla mücadele, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının aslı görevlerindedir. İl özel idareleri bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele için ilin malî imkânları ve hayvan varlığı göz önüne alınarak bütçelerine yeterli miktarda ödenek koymak ve tüzük hükümlerine göre mücadeleye katılmakla yükümlüdür.

Belediyelerin yükümlülüğü

MADDE 42. — Belediyeler ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak hastalıklarla mücadele işlerine katılmak, mezbaha ve belediye veteriner hizmetleri için bütçelerine veteriner hekim kadrosu koymak ve bu kadrolara Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca atanacak veteriner hekimleri görevlendirmekle yükümlüdür.

Veteriner Sağlık Şûrası

MADDE 43. — Bulaşıcı hayvan hastalıkları ile ilgili hususlarda Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca verilen konuları incelemeye ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrasına göre görüş bildirmeye, veteriner tababetin icrasından doğacak adli sorunlarda gerektiğinde görüşünü belirtmeye, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hizmet konularıyla hayvan hareket ve nakillerini düzenleme ve her türlü hayvan menşeli ürünlerin muayene ve denetimini sağlama konularında karar almaya, kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını inceleyip karara bağlamaya yetkili olmak üzere Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanının veya yetkili kılacağı kişinin başkanlığında 11 üyeden oluşan bir Veteriner Sağlık Şûrası kurulur. Veteriner Sağlık Şûrasına memlekette ilmiyle ve eserleriyle veya meslekî hizmet ve tecrübesiyle tanınmış kişiler seçilir.

Veteriner İşleri Genel Müdürü ile Millî Savunma Bakanlığı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının görevlendirecekleri birer temsilci Veteriner Sağlık Şûrasının tabii üyesidirler. Diğer 7 üye birinci fıkrada belirtilen niteliklere sahip veteriner hekimler arasından Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı tarafından seçilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Süt işletmelerinin sağlık denetimi

MADDE 39. — Teklifin 39 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan kayıtları

MADDE 40. — Teklifin 40 ıncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Hastalıklarla Mücadele Usulleri ve Denetimi

İl özel idarelerinin yükümlülüğü

MADDE 41. — Teklifin 41 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Belediyelerin yükümlülüğü

MADDE 42. — Belediyeler ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak hastalıklarla mücadele işlerine katılmak, mezbaha ve belediye veteriner hizmetleri için bütçelerine veteriner hekim kadrosu koymak ve bu kadrolara usullüne uygun şekilde veteriner hekimleri görevlendirmekle yükümlüdür.

Veteriner Sağlık Şurası

MADDE 43. — Bulaşıcı hayvan hastalıkları ile ilgili hususlarda Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca verilen konuları incelemeye ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrasına göre görüş bildirmeye, veteriner tababetin icrasından doğacak adli sorunlarda gerektiğinde görüşünü belirtmeye, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hizmet konularıyla hayvan-hareket ve nakillerini düzenleme ve her türlü hayvan menşeli ürünlerin muayene ve denetimini sağlama konularında karar almaya, kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını inceleyip karara bağlamaya yetkili olmak üzere Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Süt işletmelerinin sağlık denetimi

MADDE 39. — Süt hayvancılığı yapan gerçek ve tüzel kişiler, hayvanların sağlığını devamlı surette bir veteriner hekim denetiminde buldurmaya mecburdurlar.

Veteriner hekim istihdamı gerekli görülen süt hayvancılığı işletmelerinin nitelikleri ve kapasiteleri tüzükte belirtilir.

Hayvan kayıtları

MADDE 40. — Teklifin 40 ıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Hastalıklarla Mücadele Usulleri ve Denetimi

İl özel idarelerinin yükümlülüğü

MADDE 41. — Teklifin 41 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Belediyelerin yükümlülüğü

MADDE 42. — Teklifin 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu

MADDE 43. — Bulaşıcı hayvan hastalıkları ile ilgili hususlarda Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca verilen konuları incelemeye ve bu kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrasına göre görüş bildirmeye, gerektiğinde veteriner tababetin icrasından doğacak adli sorunlarda ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin hizmet konuları ile hayvan hareket ve nakillerini düzenleme ve her türlü hayvan menşeli ürünlerin muayene ve denetimini sağlama konularında kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını inceleyip görüş belirtmeye yetkili olmak üzere Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanının veya yetkili kılaacağı kişinin

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Veteriner Sağlık Şûrası yılda en az iki kez üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Ayrıca Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı da Veteriner Sağlık Şûrasını toplantıya çağırır.

Veteriner Sağlık Şûrası üyelerine her yıl Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesine konan ödenekten toplantı başına 75 gösterge rakamının o yılın Bütçe Kanununda gösterilen memurların aylık katsayısıyla çarpılması sonucu bulunacak miktarlarda huzur hakkı ödenir.

Veteriner Sağlık Şûrası gerektiğinde ilgili kuruluşlardan bilgi ister veya bilgi almak üzere gereken kişileri Veteriner Sağlık Şûrasına davet eder. Bunların harcırahi ve zarurî masrafları Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesinden ödenir.

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonları

MADDE 44. — İllerde Valinin veya göstereceği kimsenin başkanlığında Belediye, Ticaret Odası ve Ziraat Odaları Başkanları, Veteriner Müdürü, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü, İl Jandarma Komutanı, Teknik Ziraat Müdürü, Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü veya Bölge Laboratuvarları Müdürü, Hayvancılığı Geliştirme İl Müdürü ve İl Daimi Encümeninden bir üyenin katılımıyla İl Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Bu komisyonun kararları Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanının onayına sunulur.

İlçelerde Kaymakamın başkanlığında Hükümet Veteriner Hekimi, Jandarma Bölük Komutanı, Belediye Başkanı ve Hükümet Tabibi, İlçe Ziraat Yüksek Mühendisinin iştirakiyle İlçe Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur.

Köylerde ise Hükümet Veteriner Hekimlerinin başkanlığında muhtar ve ihtiyar heyeti ile mahallinde bulunan ve hükümetçe memur edilmiş olan zabıta memurlarından oluşan Köy Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Komisyon kararlarının mahallindeki mutad vasıtalarla ilan edilmesi zorunludur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

nın veya yetkili kılacağı kişinin başkanlığında 11 üyeden oluşan bir Veteriner Sağlık Şurası Kurulur. Veteriner Sağlık Şurasına memlekette ilmiyle ve eserleriyle veya meslekî hizmet ve tecrübesiyle tanınmış kişiler seçilir.

Veteriner İşleri Genel Müdürü ile Millî Savunma Bakanlığı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Ankara Veteriner Fakültesinin görevlendirecekleri birer temsilci Veteriner Sağlık Şurasının tabii üyesidirler. Diğer 5 üye birinci fıkrada belirtilen niteliklere sahip Veteriner Hekimler arasından Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı tarafından seçilir. Veteriner Sağlık Şurası yılda en az iki kez üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve mevcudun çoğunluğu ile karar verir. Ayrıca Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı da Veteriner Sağlık Şurasını toplanmaya çağırır.

Veteriner Sağlık Şurası Üyelerine her yıl Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesine konan ödenekten toplantı başına 75 gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memurların aylık katsayısıyla çarpılması sonucu bulunacak miktarlarda huzur hakkı ödenir.

Veteriner Sağlık Şurası gerektiğinde ilgili kurumlardan bilgi ister veya bilgi almak üzere gereken kişileri Veteriner Sağlık Şurasına davet eder. Bunların harcırahı ve zarurî masrafları Tarım - Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesinden ödenir.

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonları

MADDE 44. — İllerde Valinin veya göstereceği kimsenin başkanlığında Belediye, Ticaret Odası ve Ziraat Odaları Başkanları, Bölge Veteriner Odası temsilcisi, Veteriner Müdürü, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü, İl Jandarma Komutanı, Teknik Ziraat Müdürü, Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü veya Bölge Laboratuvarları Müdürü, Hayvancılığı Geliştirme İl Müdürü ve İl Daimî Encümenlerinden bir üyenin katılımıyla İl Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Bu komisyonun kararları Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanının onayına sunulur.

İlçelerde Kaymakamın başkanlığında Hükümet Veteriner Hekimi, Jandarma Bölük Komutanı, Belediye Başkanı ve Hükümet Tabibi, İlçe Ziraat Yüksek Mühendisinin iştirakiyle İlçe Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

başkanlığında bakanlıkça seçilecek (10) üyeden oluşan «Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu» kurulur.

Bu kurula memlekete ilim ve eserleriyle veya meslekî hizmet ve tecrübeleriyle tanınmış kişiler seçilir.

Kurul, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının göstereceği lüzum üzerine toplanır. Kararlar mevcudun çoğunluğu ile alınır.

Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Danışma Kurulu üyelerine her yıl Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesine konan ödenekten toplantı başına (100) gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memurların aylık kat sayısı ile çarpılması sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Kurul üyelerinin yollukları 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre adı geçen Bakanlık bütçesinden ödenir.

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonları

MADDE 44. — İllerde Valinin veya göstereceği kimsenin başkanlığında Belediye, Ticaret Odası ve Ziraat Odaları Başkanları, Veteriner Müdürü, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü, İl Jandarma Komutanı, Teknik Ziraat Müdürü, Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü veya Bölge Laboratuvarları Müdürü, Hayvancılığı Geliştirme İl Müdürü ve İl Daimî Encümenlerinden bir üyenin katılımıyla İl Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Bu komisyonun kararları Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanının onayına sunulur.

İlçelerde Kaymakamın başkanlığında Hükümet Veteriner Hekimi, Jandarma Bölük Komutanı, Belediye Başkanı ve Hükümet Tabibi, İlçe Ziraat Yüksek Mühendisi veya Ziraat Mühendisinin iştirakiyle İlçe Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının görev ve sorumlulukları

MADDE 45. — Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonlarından;

a) İl Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonları;

İlde bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı olan hastalıklardan birinin il hayvan sağlığını genel olarak tehdit eder bir şekilde çıkışı, şüpheli veya gizli olarak seyreden bir hastalığın tespiti halinde hastalığın en kısa zamanda söndürülmesi ve hayvanların hastalıklardan korunması için kanunî her türlü tedbiri zamanında aldirtmak, civar illerde çıkacak salgın ve bulaşıcı hastalıkların ile bulaşmasını önlemek, ilde kanun kapsamına giren hastalıklarla mücadele için İl Özel İdare ve Belediye bütçelerine gerekli ödeneklerin konulmasını sağlamak, il hudutları içinde toplanıp sevk olunacak hayvanlarla transit geçecek hayvanlar için gerekli muayene mevkilerini tespit etmek, İlçe Hayvan Sağlığı Zabıtası Komisyonlarının kararlarının uygulanmasında gerekli yardım ve kolaylıkları sağlamak.

b) İlçe Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonları; yukarıda (a) bendinde sayılan görevleri ilçe çapında uygulamak,

c) Köy Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonları; hastalığa el koyan veteriner hekimin hastalığın söndürülmesi için raporunda lüzumlu gördüğü kanunî tedbirleri yerine getirmek ile Yüklümlüdürler.

Denetim

MADDE 46. — İl Veteriner Müdürleri veya görevlendirecekleri Hükümet Veteriner Hekimleri tarafından;

a) Gerçek kişilerle tüzelkişilerin çalıştırdıkları bütün veteriner hekimlerin görecekları hizmetler ile bu kanunun 44 üncü maddesinde zikredilen komisyonların aldıkları kararların yerine getirilip getirilmediği,

b) Mezbaha ve atölyeleri, hayvan ve hayvan ürünleri pazarları, panayır ve sergiler, besi yerleri, süthaneler, balıkhaneler, hanlar, bütün hayvan barınak ve konaklama yerleri ile kuluçkahaneler ve kümesler, hayvan ürünleri kullanan veya işleyen kurumlar ve benzeri işlerin yapıldığı yerler.

c) Aşı ve serum imal eden özel laboratuvarlarla bunların ticaretini yapanlar.

d) Hayvan ve hayvan ürünlerini taşıyan bütün araçlar, hayvan indirme ve bindirme yerleri karantina istasyonları,

Tüzükte belirtilen esaslara göre denetlenir.

Yukarıda yazılı yerlerin sürekli temiz bulundurulması ve Veteriner Hekimin göstereceği lüzum üzerine dezenfeksiyona tabi tutulması zorunludur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Köylerde ise Hükümet Veteriner Hekimlerinin başkanlığında muhtar ve ihtiyar heyeti ile mahallinde bulunan ve hükümetçe memur edilmiş olan zabıta memurlarından oluşan Köy Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Komisyon kararlarının mahallindeki mutad vasıtalarla ilan edilmesi zorunludur.

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının görev ve sorumlulukları

MADDE 45. — Teklifin 45 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Denetim

MADDE 46. — Teklifin 46 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Köylerde ise Hükümet Veteriner Hekimlerinin başkanlığında muhtar ve ihtiyar heyeti ile mahallinde bulunan ve hükümetçe memur edilmiş olan zabıta memurlarından oluşan Köy Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu kurulur. Komisyon kararlarının mahallindeki mutad vasıtalarla ilan edilmesi zorunludur.

Hayvan sağlığı ve zabıtası komisyonlarının görev ve sorumlulukları

MADDE 45. — Teklifin 45 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Denetim

MADDE 46. — Teklifin 46 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

YEDİNCİ BÖLÜM

Kesilen Hayvanlarla Etlerinin ve Diğer Hayvan Ürünleriyle Mamul ve Müstahzarlarının Muayeneleri

Hayvan kesimi

MADDE 47. — Hayvanların kesimi ancak mezbaha, kombina veya kapalı hayvan kesim yerlerinde yapılır. Mezbahalara gelecek hayvanların menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu bulunması şarttır. Hayvanlar kesilmeden en az 24 saat evvel mezbahaya getirilip kesimden önce ve kesimden sonra Veteriner Hekim tarafından muayene edilir.

Çeşitli tür, ırk, cinsiyet ve yaştaki hayvanlarla gebeler ve besi durumlarına göre kesilecek hayvan hakkında yapılacak işlemler tüzükte belirtilir. Belediye hudutları içinde mezbaha ve kesim yerlerinden başka yerlerde hayvan kesimi yasaktır.

Kurban bayramında kesilecek kurbanlık hayvanlar bu hükme tabi değildir.

Mezbaha ve kombinalarda veteriner sağlık hizmetleri

MADDE 48. — Çift tırnaklı, tek tırnaklı, kanatlı hayvan mezbaha ve kombinalarının yönetimi ve veteriner sağlık görevleri Veteriner Hekim tarafından yapılır. Veteriner Hekim bulunmayan yerlerde bu hizmetler belediye veya hükümet tabipleri tarafından yerine getirilir. Mezbaha ve et kombinalarının teknik ve sağlık şartlarına uygunluğu yönünden çalışması Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

Tam ve kısmi imhaya tabi etler

MADDE 49. — Mezbahalarda kesilecek hayvanların ürünlerinin veya tam ve kısmi imhaya tabi tutularak getirilen etlerde sakatatın muayene ve denetimleri tüzük gereğince yapılır.

Hayvan ürünleri işleyen kuruluşlar

MADDE 50. — Ticari amaçla ve pazar için hayvan ürünleri üretim ve işleyen gerçek ve tüzelkişiler bu ürünlerin üretim, imal ve hazırlanmasından piyasaya arz edilmesine kadar tüzüğe göre Veteriner Hekime muayene ettirmeye mecburdurlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM

Kesilen Hayvanlarla, Etlerinin ve Diğer Hayvan Ürünleriyle Mamul ve Müstahzarlarının Muayeneleri

Hayvan kesimi

MADDE 47. — Teklifin 47 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mezbaha ve kombinalarda veteriner sağlık hizmetleri

MADDE 48. — Teklifin 48 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tam ve kısmî imhaya tabi etler

MADDE 49. — Teklifin 49 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hayvan ürünleri işleyen kuruluşlar

MADDE 50. — Teklifin 50 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM

Kesilecek Hayvanlarla, Etlerinin ve Diğer Hayvan Ürünleriyle ve Mamullerinin Muayeneleri

Hayvan kesimi

MADDE 47. — Hayvanların kesimi ancak mez-baha, kombina veya kapalı hayvan kesim yerlerinde yapılır. Bu yerlere gelecek hayvanların menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu bulunması şarttır. Hayvanlar, kesimden önce ve kesimden sonra veteriner hekim tarafından muayene edilir.

Kesilecek hayvanların tür, ırk, cinsiyet, yaş, gebelik ve besi durumlarına göre yapılacak işlemler ile kesim öncesi ve sonrası muayeneleri ve bunların yöntemleri ve mecburî kesimlerle ilgili hususlar tüzükte belirtilir. Et kombinası, mez-baha ve kesim yerleri dışında ticarî amaçla hayvan kesimi yasaktır.

Kurban Bayramında kesilecek kurbanlık hayvanlar, bu hükme tabi değildir.

Mezbaha ve kombinalarda veteriner sağlık hizmetleri

MADDE 48. — Çiftturnaklı, tektirnaklı, kanatlı hayvan mez-baha ve kombinalarının yönetimi ve veteriner sağlık görevleri veteriner hekim tarafından yapılır. Veteriner hekim bulunmayan yerlerde bu hizmetler belediye veya hükümet tabipleri tarafından yerine getirilir. Mezbaha ve et kombinalarının ve kesim yerlerinin teknik ve sağlık şartlarına uygunluğu yönünden çalışması Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

Tam ve kısmî imhaya tabi etler

MADDE 49. — Teklifin 49 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hayvan ürünleri işleyen kuruluşlar

MADDE 50. — Teklifin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

İKİNCİ KISIM

Özel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Sınırlarda sağlık zabıtası tedbirleri

MADDE 51. — Bu Kanunun 7 nci ve 8 inci maddelerine göre yabancı ülkelerden yurdumuza sokulan ve geri çevrilmesi mümkün olmayan hayvanlar arasında;

a) Sığır vebası, at vebası, mavidil, domuz vebası, salmomellosis ve tavuk vebası hastalıklarından biri tespit edildiği takdirde hastalar, hastalıktan şüpheliler ve bunlarla temas eden duyarlı hayvanlar tazminat-sız olarak öldürülürler ve imha edilirler. Bu hastalıkların bulaşmasına vasıta olabilecek diğer hayvanlar ise ka-rantina süresi sonunda tazminat verilmeden sahipleri hesabına kestirilerek etlerinin tüketimine müsaade olunur.

b) Şap, çiçek, kuduz, keçi ciğerağrısı, anthrax, yanıkara ve uyuz hastalıklarından birine tutulmuş olan-lar ile hastalıktan şüpheliler tazminatsız olarak öldürülür ve imha edilirler. Bulaşmadan şüpheliler sahipleri hesabına tüzükte belirtilen süre ile karantinaya alınarak yurt içi sağlık zabıtası hükümlerine tabi tutulur-lar.

c) Sığırlarda verem, sığır, koyun, keçi ve domuz brucellozları ile tektırnaklılarda ruam ve durin has-talığı görülenler veya bu hastalıkların mevcudiyeti serolojik ve allerjik testlerle tespit olunanlar tazminat-sız öldürülür ve imha edilirler. 1 inci ve 2 inci, 3 üncü bentler de belirtilen hastalıklar dışında tespit edilen hastalıklar için tüzükte gösterilen hükümler uygulanır.

d) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ismi geçmeyip mahiyeti itibarıyla salgın niteliğinde olan herhangi bir hastalığa tutulduğu tespit edilen hayvanlar hakkında mevcut ilim ve teknik bilgilere göre gerekli tedbir-ler alınır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM

Özel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Sınırlarda sağlık zabıtası tedbirleri

MADDE 51. — Bu Kanunun 7 nci ve 8 inci maddelerine göre yabancı ülkelere yurdumuza sokulan ve geri çevrilmesi mümkün olmayan hayvanlar arasında;

a) Sığır vebası, at vebası, mavidil, domuz vebası, salmonellosis ve tavuk vebası hastalıklarından biri tespit edildiği takdirde hastalar, hastalıktan şüpheliler ve bunlarla temas eden duyarlı hayvanlar tazminatsız olarak öldürülürler ve imha edilirler. Bu hastalıkların bulaşmasına vasıta olabilecek diğer hayvanlar ise karantina süresi sonunda tazminat verilmeden sahipleri hesabına kestirilerek etlerinin tüketimine müsaade olunur.

b) Şap, çiçek, kuduz, keçi, ciğerağrısı, anthrax, yankara ve uyuz hastalıklarından birine tutulmuş olanlar ile hastalıktan şüpheliler tazminatsız olarak öldürülür ve imha edilirler. Bulaşmadan şüpheliler sahipleri hesabına tüzükte belirtilen süre ile karantinaya alınarak yurt içi sağlık zabıtası hükümlerine tabi tutulurlar.

c) Sığırlarda verem, sığır, koyun, keçi ve domuz brucellozları ile tek tırnaklılarla ruam ve durin hastalığı görülenler veya bu hastalıkların mevcudiyeti serolojik ve allerjik testlerle tespit olunanlar tazminatsız öldürülür ve imha edilirler. 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bentlerde belirtilen hastalıklar dışında tespit edilen hastalıklar için tüzükte gösterilen hükümler uygulanır.

d) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ismi geçmeyip mahiyeti itibariyle salgın niteliğinde olan herhangi bir hastalığa tutulduğu tespit edilen hayvanlar hakkında mevcut ilim ve teknik bilgilere göre gerekli tedbirler alınır.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM

Özel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Sınırlarda Sağlık Zabıtası

Sınırlarda sağlık zabıtası tedbirleri

MADDE 51. — Bu Kanunun 7 nci ve 8 inci maddelerine göre yabancı ülkelere yurdumuza sokulan ve geri çevrilmesi mümkün olmayan hayvanlar arasında;

a) Sığır vebası, at vebası, mavidil, domuz vebası, salmonellosis ve tavuk vebası hastalıklarından biri tespit edildiği takdirde hastalar, hastalıktan şüpheliler ve bunlarla temas eden duyarlı hayvanlar tazminatsız olarak öldürülürler ve imha edilirler. Bu hastalıkların bulaşmasına vasıta olabilecek diğer hayvanlar ise karantina süresi sonunda tazminat verilmeden sahipleri hesabına kestirilerek etlerinin tüketimine müsaade olunur.

b) Şap, çiçek, kuduz, keçi ciğerağrısı, antzax, yankara ve uyuz hastalıklarından birine tutulmuş olanlar ile hastalıktan şüpheliler tazminatsız olarak öldürülür ve imha edilirler. Bulaşmadan şüpheliler sahipleri hesabına tüzükte belirtilen süre ile karantinaya alınarak yurt içi sağlık zabıtası hükümlerine tabi tutulurlar.

c) Sığırlarda verem, sığır, koyun, keçi ve domuz brucellozları ile tektırnaklılarda ruam ve durin hastalığı görülenler veya bu hastalıkların mevcudiyeti serolojik ve allerjik testlerle tespit olunanlar tazminatsız öldürülür ve imha edilirler. 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bentlerde belirtilen hastalıklar dışında tespit edilen hastalıklar için tüzükte gösterilen hükümler uygulanır.

d) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ismi geçmeyip mahiyeti itibariyle salgın niteliğinde olan herhangi bir hastalığa tutulduğu tespit edilen hayvanlar hakkında mevcut ilim ve teknik bilgilere göre gerekli tedbirler alınır.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

İKİNCİ BÖLÜM

Yurt İçinde Sağlık Zabıtası

Şap, sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıkları

MADDE 52. — Yurt içinde şap, sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıklarından birinin çıkışı halinde hastalar ile hastalıktan ve bulaşmadan şüpheliler, tüzükte belirtilen şekilde öldürme veya aşılama veya tecrit veya diğer immünobiyolojik uygulamalara tabi tutulurlar.

Kuduz hastalığı

MADDE 53. — Kuduza yakalanan hayvan tazminat verilmeden öldürülür ve imha edilir. Kuduz hayvanlar tarafından ısırılan veya kuduz şüphesi altında bulunan hayvanlar da tazminatsız öldürülür ve imha edilirler, ancak bu hayvanların öldürülmesine sahipleri muvafakat etmezlerse masrafları kendilerine ait olmak üzere tüzükte belirtilen müddette müşahede altında tutulurlar.

Kuduz çıkan yerlerde kedi ve köpeklerin, sahipleri tarafından, muhafaza altına alınması zorunludur. Sahipsiz ve başboş kedi ve köpekler şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde köy ihtiyar heyetleri tarafından tazminatsız öldürülür ve imha edilirler. Bu hususta gerektiğinde mahalli zabıttan yardım istenir.

Kuduz hastalığı ile mücadelede ilgili Bakanlıklarca yapılacak müşterek çalışma esasları tüzükte belirtilir.

Tüberküloz, brucelloz ve ruam hastalıkları

MADDE 54. — Sığırlarda tüberküloz ve brucelloz'a ve tektirnaklılarda ruama yakalandığı tespit edilen hayvanlar tüzükteki esaslara göre tazminatlı olarak kestirilir, öldürülür veya imha edilirler.

Ticarî amaçla sütçülük yapan yerlerdeki ineklerin, tüzükte belirtilen esaslar dahilinde tüberkülin testine, brucellosis yönünden de muayeneye tabi tutulmaları mecburidir.

Hastalık bölgesine giriş ve çıkış

MADDE 55. — Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen hastalıkların çıktığı yerlerde hastalığın gerektirdiği şartlara göre hastalar, hastalık ve bulaşmadan şüpheliler hakkında tüzüğe göre işlem yapılmakla beraber her nevi hayvanlar ile ot, saman, deri, boynuz, kıl, yün, tiftik ve buna benzer yaş ve kuru bütün hayvan ürünlerinin ve gübresinin nakli, ihracı; karantinanın devamı süresince hastalık bölgesine duyarlı hayvanlarla, bulaşmaya maruz diğer hayvanların sokulması yasaktır.

Hastalık bölgesinde aşılama ve ilaçlama

MADDE 56. — Bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan hastalıklara karşı alınacak tedbirlerle ilgili olarak mücadele yapılması gereken bölgelerdeki hayvanlara tüzüğe göre aşı, serum ve ilaç uygulanır. Hayvan sahipleri hayvanlarını hastalıklara karşı aşılatmak ve ilaçlatmak zorundadır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM
Yurt İçinde Sağlık Zabıtası

Şap, sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıkları

MADDE 52. — Teklifin 52 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kuduz hastalığı

MADDE 53. — Teklifin 53 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tüberküloz, brucelloz ve ruam hastalıkları

MADDE 54. — Teklifin 54 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hastalık bölgesine giriş ve çıkış

MADDE 55. — Teklifin 55 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hastalık bölgesinde aşılama ve ilaçlama

MADDE 56. — Teklifin 56 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM
Yurt İçinde Sağlık Zabıtası

Şap, sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıkları

MADDE 52. — Teklifin 52 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kuduz hastalığı

MADDE 53. — Kuduza yakalanan hayvan tazminat verilmenden öldürülür ve imha edilir. Kuduz hayvanlar tarafından ısırılan veya kuduz şüphesi altında bulunan hayvanlar da tazminatsız öldürülür ve imha edilirler, ancak bu hayvanların öldürülmesine sahipleri muvafakat etmezlerse masrafları kendilerine ait olmak üzere tüzikte belirtilen müddetle müşahade altında tutulabilirler.

Kuduz çıkan yerlerde kedi ve köpeklerin, sahipleri tarafından, muhafaza altına alınması zorunludur. Sahipsiz ve başıboş kedi ve köpekler şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde köy ihtiyar heyetleri tarafından tazminatsız öldürülür ve imha edilirler. Bu hususta gerektiğinde mahallî zabıtanın yardım istenir.

Kuduz hastalığı ile mücadelede ilgili bakanlıklarca yapılacak müşterek çalışma esasları tüzikte belirtilir.

Tüberküloz, brucelloz ve ruam hastalıkları

MADDE 54. — Teklifin 54 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hastalık bölgesine giriş ve çıkış

MADDE 55. — Teklifin 55 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hastalık bölgesinde aşılama ve ilaçlama

MADDE 56. — Teklifin 56 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Hastalıklarla mücadele esasları

MADDE 57. — Bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan hastalıklarla sınırlarda ve yurt içinde yapılacak mücadele esasları tüzükte belirtilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Müşterek Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Tazminat

Tazminat ödenecek hastalıklar

MADDE 58. — Bu Kanun hükümlerine göre sığır vebası, ruam, at vebası, sığır tüberkülozu ve sığır brucelloz'u hastalıklarından dolayı öldürülen veya kestirilen hayvanların sahiplerine Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesinden aşağıda belirtilen oranlarda tazminat verilir.

- a) Hastalığın açık belirtisini gösteren hayvanlar için takdir edilecek kıymetlerin yarısı,
- b) Hastalığın açık belirtisini göstermeyip serolojik ve allerjik testlerle teşhis konularak öldürülen veya kestirilen hayvanların takdir olunacak kıymetlerinin dörtte üçü,
- c) Sığır vebası ve at vebası hastalıklarında öldürülecek hayvanlar için takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

İhbarı zorunlu olan hastalıklardan birine karşı koruma maksadıyla yapılan aşılama, serumlama, ilaçlama, banyo ve tedaviler yüzünden öldükleri, otopsi ve laboratuvar muayeneleriyle tespit edilen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

Ödenir.

Tazminat ödenmeyecek haller

MADDE 59. — Öldürülen veya kestirilen hayvanların sarf ve tüketimi mümkün olan et, deri ve diğer kısımlarının bedelleri rayiç bedel üzerinden kıymet takdir edilerek hayvan sahibine bırakılır ve bedeli hak ettiği orandaki tazminattan düşülür. Resmî kurumlarla belediyelere ait veya sahipleri tarafından hastalıkları haber verilmemiş veya hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış hayvanlarla menşe şahadetnamesiz veya veteriner sağlık raporu olmadan sevk olunan ve ilan edildiği halde aşı ve ilaç tatbik ettirmeyen hayvan sahiplerine tazminat ödenmez.

Kıymet takdiri

MADDE 60. — Öldürülen hayvanların kıymet takdiri; biri bu Kanunun 44 üncü maddesi uyarınca kurulan komisyonun, diğeri hayvan sahibinin göstereceği bilirkişi ile hükümet veteriner hekiminden kurulacak üç kişilik bir heyet tarafından mahallî rayice göre yapılır.

Bu heyetin takdir ettiği tazminat kesindir. Ancak tarafların mahkemeye başvurma hakları saklıdır.

Heyet tarafından takdir olunan kıymete dair 3 nüsha tazminat belgesi düzenlenerek birisi hayvan sahibine verilir. Tazminat en kısa sürede ve en yakın saymanlıktan diğer harcamalara tercihen sahiplerine ödenir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hastalıklarla mücadele esasları

MADDE 57. — Teklifin 57 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Müşterek Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Tazminat

Tazminat ödenecek hastalıklar

MADDE 58. — Teklifin 58 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tazminat ödenmeyecek haller

MADDE 59. — Teklifin 59 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kıymet takdiri

MADDE 60. — Teklifin 60 ıncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hastalıklarla mücadele esasları

MADDE 57. — Teklifin 57 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Müşterek Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Tazminat

Tazminat ödenecek hastalıklar

MADDE 58. — Teklifin 58 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tazminat ödenmeyecek haller

MADDE 59. — Teklifin 59 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kıymet takdiri

MADDE 60. — Teklifin 60 ıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

MADDE 61. — Bu Kanunun 5 inci maddesine göre tespit edilmiş olan gümrük kapılarından başka yerlerden hayvan ve hayvan ürünlerini ithal ve ihraç edenler veya transit geçirenler

Bu Kanunun 7 inci maddesinin 3 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla yurda sokulması yasaklanan hayvan ve hayvan ürünlerini ithal ve ihraç edenler veya transit geçirenler ile ithal, ihraç ve transit işlemleri nedeniyle karantinaya veya muayene yerlerine alınmış hayvanlar ve el konulmuş hayvan ürünlerini kaçıranlar;

Altı aydan iki yıla kadar hapis ve yirmibeşbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 62. — Bu Kanunun 6 ncı ve 26 ncı maddelerinde yazılı menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporlarını sahte olarak düzenleyenler veya gerçek bir menşe şahadetnamesi yahut veteriner sağlık raporu üzerinde tahrifat yapanlar veya bu kabil evrakı bilerek kullananlar ile hayvan veya hayvan ürünlerini ihfiva eden vasıta ve kaplara konmuş olan işaret ve damgaları, menfaat kastı ile değiştirenler fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Gerçeğe uygun olmayan menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu veren memurlar ve hastalıklı hayvanlarla hayvan ürünleri için hastalıklı olduklarını bilerek menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu düzenleyen veya veren memurlar fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 63. — Menşe şahadetnamesi yahut veteriner sağlık raporu muhteviyatına aykırı olarak hayvan veya hayvan ürünlerini nakledenler, üç aydan bir yıla kadar hapis ve onbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 64. — Bulaşıcı hastalıklı, hastalıktan veya bulaşmadan şüpheli hayvan veya hayvan ürünlerini yahut bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddeleri her ne suretle olursa olsun kordon altına alınan yerler ile önceden tespit ve ilan edilmiş bulunan yasak bölgeler dışına çıkaranlar, bu suretle çıkarılmış hayvan veya hayvan ürünlerini satanlar, başkalarına devredenler veya bu işlere vasıta olanlar, bu yerlere hayvan veya hayvan ürünlerini sokanlar, hayvan veya hayvan ürünlerinin tecrit ve muhafaza altına alındıkları yer-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

MADDE 61. — Bu Kanunun 5 inci maddesine göre tespit edilmiş olan gümrük kapılarından başka yerlerde hayvan veya hayvan ürünlerini ithal veya ihraç edenler veya transit geçirenler;

Bu Kanunun 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla yurda sokulması yasaklanan hayvan veya hayvan ürünlerini ithal veya ihraç edenler veya transit geçirenler ile ithal, ihraç veya transit işlemleri nedeniyle karantinaya veya muayene yerlerine alınmış hayvanlar veya el konulmuş hayvan ürünlerini kaçıranlar;

Bir yıldan iki yıla kadar hapis ve ikiyüzbin liradan iki milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 62. — Bu Kanunun 6 ncı ve 26 ncı maddelerinde yazılı menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporlarını sahte olarak düzenleyenler veya gerçek bir menşe şahadetnamesi yahut veteriner sağlık raporu üzerinde tahrifat yapanlar veya bu kabul evrakı bilerek kullananlar ile hayvan veya hayvan ürünlerini ihtiva eden vasıta veya kaplara konmuş olan işaret veya damgaları, menfaat kastı ile değiştirenler fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Gerçeğe uygun olmayan menşe şahadetnamesi veya Veteriner Sağlık raporu veren memurlar ve hastalıklı hayvanlarla hayvan ürünleri için hastalıklı olduklarını bilerek menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu düzenleyen veya veren memurlar fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 63. — Menşe şahadetnamesi yahut veteriner sağlık raporu muhteviyatına aykırı olarak hayvan veya hayvan ürünlerini nakledenler, üç aydan bir yıla kadar hapis ve otuzbin liradan üçyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 64. — Bulaşıcı hastalıklı, hastalıktan veya bulaşmadan şüpheli hayvan veya hayvan ürünlerini yahut bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddeleri her ne suretle olursa olsun kordon altına alınan yerler ile önceden tespit ve ilan edilmiş bulunan

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

MADDE 61. — Adalet Komisyonunun 61 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 62. — Adalet Komisyonunun 62 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — Adalet Komisyonunun 63 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — Adalet Komisyonunun 64 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

ler ile ölmüş, öldürülmüş veya imha edilmiş hayvan veya hayvan ürünlerini gömüldükleri yerlerden çıkarılarak altı aydan iki yıla kadar hapis ve onbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıda yazılı hayvan veya hayvan ürünlerini taşıyan nakil vasıtalarını kullananlar hakkında da aynı ceza hükmolunur.

MADDE 65. — Bu Kanunun 31 inci maddesi hükümleri saklı kalmak şartıyla hayvan park, pazar ve panayırlarından başka yerlerde canlı hayvan satanlar veya menşe şahadetnamesi yahut sağlık raporu olmadan hayvan veya hayvan ürünlerini hayvan park, pazar, borsa ve panayırlarına, mezbahalara, kesim yerlerine ve sergilere getirenler ile hayvan veya hayvan ürünlerini yurt içinde bir yerden diğer yere nakledenler üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 66. — Kordon altına alınan bölgeyi belli etmek için konulan işaret, levha ve benzerlerini tahrip edenler veya yerlerini değiştirenler üç aydan altı aya kadar hapis ve yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 67. — Bu Kanuna göre bulaşıcı hayvan hastalığını veya sebebi belli olmayan hayvan ölümünü ihbarla yükümlü olup da geçerli bir özürü olmaksızın 48 saat içinde 9 uncu maddede yazılı görevlilere bildirmeyenler üç aya kadar hapis ve onbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu Kanunun 13 üncü maddesinde yazılı mecburiyet ve yükümlülüklerle geçerli bir özürü olmaksızın uymayan hükümet veteriner hekimi ile bu maddede yazılı makam ve kuruluşların görevli memurları ve taşıt araçları sahipleri üç aydan bir yıla kadar hapis ve onbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yasak bölgeler dışına çıkarırlar, bu suretle çıkarılmış hayvan veya hayvan ürünlerini satanlar, başkalarına devredenler veya bu işlere vasıta olanlar, bu yerlere hayvan veya hayvan ürünlerini sokanlar, hayvan veya hayvan ürünlerinin tecrit veya muhafaza altına alındıkları yerler ile ölmüş, öldürülmüş veya imha edilmiş hayvan veya hayvan ürünlerini gömüldükleri yerlerden çıkarırlar altı aydan iki yıla kadar hapis ve otuz bin liradan üçyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıda yazılı hayvan veya hayvan ürünlerini taşıyan nakil vasıtalarını kullananlar hakkında da aynı ceza hükümleridir.

MADDE 65. — Bu Kanunun 31 inci maddesi hükümleri saklı kalmak şartıyla hayvan park, pazar ve panayırlarından başka yerlerde canlı hayvan satanlar veya menşe şahadetnamesi yahut sağlık raporu olmadan hayvan veya hayvan ürünlerini hayvan park, pazar, borsa ve panayırlarına, mezbahalara, kesim yerlerine ve sergilere getirenler ile hayvan veya hayvan ürünlerini yurt içinde bir yerden diğer yere nakledenler üç aydan bir yıla kadar hapis ve on bin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 66. — Kordon altına alınan bölgeyi belli etmek için konulan işaret levha ve benzerlerini tahrip edenler veya yerlerini değiştirenler üç aydan altı aya kadar hapis ve beş bin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 67. — Bu Kanuna göre bulaşıcı hayvan hastalığını veya sebebi belli olmayan hayvan ölümlerini ihbarla yükümlü olup da geçerli bir özürü olmaksızın 48 saat içinde 9 uncu maddede yazılı görevlilere bildirmeyenler üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu Kanunun 13 üncü maddesinde yazılı mecburiyet ve yükümlülüklere geçerli bir özürü olmaksızın uymayan hükümet veteriner hekimi ile bu maddede yazılı makam ve kuruluşların görevli memurları altı aydan bir yıla kadar hapis ve otuzbin liradan üçyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile taşıt araçları sürücüleri üç aydan bir yıla kadar hapis ve beş bin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 65. — Adalet Komisyonunun 65 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Adalet Komisyonunun 66 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 67. — Adalet Komisyonunun 67 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 68. — Hayvan üzerinde veya hayvanla çekilen vasıtalarla nakliyeciliği meslek edinenlerden bu işlerde kullandıkları hayvanları mahalli belediye veya en yakın hükümet veteriner hekimlerine altı ayda bir muayene ve ruhsatnamelerini vize ettirmeyenler, bu Kanunun 36, 37, 38 ve 39 uncu maddeleriyle 44 ve 46 ncı maddelerin son fıkralarında yazılı mecburiyet ve yasaklara uymayanlar ile kuduz hastalığı çıktığı ilan olunan yerlerde köpek ve kedilerini muhafaza altına almayanlar yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca 46 ncı maddeye göre yapılan denetimde tüzükteki şartlara uymadığı tespit edilen yerlerin belirtilen şartlara uygun hale getirilinceye kadar kapatılmasına hükmolunur.

MADDE 69. — Mahallinde mutat vasıtalarla ilan edilmiş olmasına rağmen bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hastalıklara karşı hayvanlarını aşılama veya ilaçlamak üzere mahalline giden görevli memurlara hayvanlarını aşılattırmayan, ilaçlatmayan, muayene ve teste tabi tutturmayan hayvan sahipleriyle bunların yokluğunda hayvanların bakım ve gözetimi ile uğraşanlar üç aydan altı aya kadar hapis ve onbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aşı tatbikini gerektiren hastalık şap veya sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıklarından biri ise fail hakkında yukarıdaki fıkrada yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.

MADDE 70. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığında izin almadan hayvan sağlığını korumada kullanılan her nevi aşı, serum ve biyolojik maddelerle farmasotik ve tıbbi müstahzarları imal, ihzar ve ithal edenlerle bunları satanlar veya satışa arz edenler veya ihraç edenlerle araştırma, teşhis ve aşı üretimi amacıyla Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığında izin almadan canlı veya zayıflatılmış mikroorganizmalar ve benzeri maddeleri yurda sokanlar altı aydan bir yıla kadar hapis ve yirmibin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun 10 uncu maddesine göre mücadele ve söndürme işlemlerini yapmayanlar üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 68. — Hayvan üzerinde veya hayvanla çekilen vasıtalarla nakliyeciliği meslek edinenlerden bu işlerde kullandıkları hayvanları mahallî belediye veya en yakın hükümet veteriner hekimlerine altı ayda bir muayene ve ruhsatnamelerini vize ettirmeyenler, bu Kanunun 36, 37, 38 ve 39 uncu maddeleriyle 44 ve 46 ncı maddelerin son fıkralarında yazılı mecburiyet ve yasaklara uymayanlar ile kuduz hastalığı çıktığı ilan olunan yerlerde köpek ve kedilerini muhafaza altına almayanlar yirmibin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca 46 ncı maddeye göre yapılan denetimde tüzükteki şartlara uymadığı tespit edilen yerlerin belirtilen şartlara uygun hale getirilinceye kadar kapatılmasına hükmolunur.

MADDE 69. — Mahallinde mutat vasıtalarla ilan edilmiş olmasına rağmen bu Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hastalıklara karşı hayvanlarını aşılacak veya ilaçlamak üzere mahalline giden görevli memurlara hayvanlarını aşılatmayan, ilaçlatmayan, muayene ve teste tabi tutturmayan hayvan sahipleriyle bunların yokluğunda hayvanların bakım ve gözetimi ile uğraşanlar üç aydan altı aya kadar hapis ve yirmibin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aşı tatbikini gerektiren hastalık şap veya sığır vebası, at vebası ve mavidil hastalıklarından biri ise fail hakkında yukarıdaki fıkrada yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.

MADDE 70. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığundan izin almadan hayvan sağlığını korumada kullanılan her nevi aşı, serum ve biyolojik maddelerle farmasotik ve tıbbî müstahzarları imal, ihzar veya ithal edenlerle bunları satanlar veya satışa arz edenler veya ihraç edenlerle araştırma, teşhis veya aşı üretimi amacıyla Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığundan izin almadan canlı veya zayıflatılmış mikroorganizmalar ve benzeri maddeleri yurda sokanlar bir yıldan iki yıla kadar hapis ve otuzbin liradan üçyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 68. — Adalet Komisyonunun 68 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 69. — Adalet Komisyonunun 69 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Adalet Komisyonunun 70 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 71. — Hayvan sağlığını korumada kullanılan aşı, serum, biyolojik madde, farmasotik ve tıbbi müstahzarların tahlileri sonucunda bileşimlerinde bulunan maddelerin saf olmadığı veya kodekse uygun bulunmadığı veya ruhsat almak için verilmiş formüle uymadığı veya tedavi niteliklerini azaltacak şekilde etkili maddelerin noksan olduğu tespit edildiği takdirde bunlara sebep olanlar bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve yirmibin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca bu maddelerin imhasına ve sebep oldukları zararın tazminine hükmlenir. Ruhsatları alınır ve müesseseleri kapatılır.

MADDE 72. — Bu Kanunda gösterilen istisnalar dışında mezbaha ve hayvan kesimi yerlerinden başka yerlerde hayvan kesen veya kestirenler ile tüzüğe göre tespit ve ilan edilmiş olan şartlar dışında hayvan kesenler, bu şekilde kesilmiş hayvanlara ait etleri satanlar veya satışa arz edenler üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Uluslararası anlaşma hükümleri

MADDE 73. — Hayvan ve hayvan ürünlerinin ithal ve ihracında bu Kanunun 4 üncü maddesinde gösterilmeyen hastalıkların tespiti halinde yabancı devletlerle yapılmış olan anlaşma hükümleri uygulanır.

Tüzük

MADDE 74. — Bu Kanunda öngörülen tüzük, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır.

Tüzük Resmî Gazetede yayımlanır.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 75. — 3.5.1928 tarih ve 1234 sayılı Hayvanların Sağlık Zabıtası Hakkında Kanun ile bu Kanunun ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 71. — Hayvan sağlığını korumada kullanılan aşı, serum, biyolojik madde, farmasötik ve tıbbi müstahzarların tahlilleri sonucunda bileşimlerinde bulunan maddelerin saf olmadığı veya kodekse uygun bulunmadığı veya ruhsat almak için verilmiş formüle uymadığı veya tedavi niteliklerini azaltacak şekilde etkili maddelerin noksan olduğu tespit edildiği takdirde bunları imal edenler, bilerek satanlar ve bunların mesul müdürleri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve otuzbin liradan üçyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca bu maddelerin imhasına ve sebep oldukları zararın tazminine hükümlenir. Ruhsatları alınır ve müesseseleri kapatılır.

MADDE 72. — Bu Kanunda gösterilen istisnalar dışında kombina, mezbahta ve hayvan kesimi yerlerinden başka yerlerde ticarî amaçla hayvan kesen veya kestirenler ile tüzüğe göre tespit ve ilan edilmiş olan şartlar dışında hayvan kesenler, bu şekilde kesilmiş hayvanlara ait etleri satanlar veya satışa arz edenler üç aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Uluslararası anlaşma hükümleri

MADDE 73. — Teklifin 73 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tüzük

MADDE 74. — Bu Kanunda öngörülen tüzük, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 75. — Teklifin 75 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanun uyarınca çıkarılacak tüzük yürürlüğe girinceye kadar 17 Eylül 1931 tarih ve 11656 sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası Nizamnamesinin ve eklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 71. — Adalet Komisyonunun 71 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 72. — Adalet Komisyonunun 72 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Uluslararası anlaşma hükümleri

MADDE 73. — Teklifin 73 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tüzük

MADDE 74. — Bu Kanunda öngörülen tüzük, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 75. — Teklifin 75 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Adalet Komisyonunun Geçici Maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Akkılıç ve 14 Arkadaşının Teklifi)

Yürürlük

MADDE 76. — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 77. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 76. — Teklifin 76 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 77. — Teklifin 77 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Tarım - Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 76. — Teklifin 76 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 77. — Teklifin 77 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

